
Б И Л Т Е Н
СЛУЖБЕНА ОБЈАШЊЕЊА И СТРУЧНА МИШЉЕЊА
ЗА ПРИМЕНУ ФИНАНСИЈСКИХ ПРОПИСА

Број 6
јун 2008.
година XLVIII
ISSN 0354-3242

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
БЕОГРАД

Оснивач и издавач
Министарство финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20
www.mfin.sr.gov.yu

(Оснивачка и издавачка права преузета од Министарства финансија СРЈ на основу Споразума о преносу оснивачких права бр. 651-01-1/2003)

За издавача
др Мирко Цветковић, министар финансија

Уређивачки одбор
др Јанко Гузијан, др Наташа Ковачевић,
Весна Хрељац-Ивановић, др Јасмина Кнежевић

Главни уредник
др Јанко Гузијан
државни секретар

Уредник
др Јасмина Кнежевић
jknezevic@mfin.sr.gov.yu

Редакција
БИЛТЕН Службена објашњења и стручна мишљења за примену финансијских прописа, Министарство финансија Републике Србије, Кнеза Милоша 20, 11000 Београд
Тел. 011/2685 301

Припрема и штампа
Штампарија Министарства финансија Републике Србије
Београд, Кнеза Милоша 20

Tel: 011/3642-659 bilten.fin@mfin.sr.gov.yu

Билтен излази месечно.
Copyright © 2003-2008 by Министарство финансија Републике Србије
Сва права задржана.

САДРЖАЈ

ЈАВНИ ПРИХОДИ ПОРЕЗИ

1. а) Опорезивање првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката када су у питању објекти чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, као и порески третман примљеног аванса 11
- б) Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана, односно ослобођење од плаћања пореза на пренос права својине на стану при куповини првог стана, у случају продаје стана као економски дељиве целине у оквиру објекта чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године 11

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета дела имовине на основу уговора о поравнању, у конкретном случају промета добара у виду незавршене производње, од стране обвезника ПДВ – повезаног лица матичној компанији у стечају 21
  2. Порески третман уговора о закупу пословног простора када, поред фиксног износа, купац плаћа закуподавцу и додатни износ закупнине утврђен на бази оствареног промета купаца у одређеном месецу 23
-

-
3. Право обвезника ПДВ који се бави прометом непокретности да ПДВ обрачунат за први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру тог објекта – стану одбије као претходни порез у случају када предметна добра набавља ради даље продаје..... 25
  4. Могућност да Савез кошаркаша у колицима Србије буде ослобођен од плаћања ПДВ увоза 16 инвалидских колица из Велике Британије за потребе особа са инвалидитетом – играча кошаркаша у колицима, која се не производе у Србији 27
  5. Право на рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана у случају када су на страни купца два лица која стичу право својине на идеалним деловима на стану..... 28
  6. Порески третман промета добара који се врши на основу тзв. уговора о заједничкој изградњи објекта чија је изградња започета пре 1. јануара 2005. године, при чему је извођач радова обвезник ПДВ, а инвеститор лице које није обвезник ПДВ 31
  7. Опорезивање промета грађевинског објекта који, на основу уговора названог уговором о заједничкој изградњи, врши обвезник ПДВ (лице које финансира изградњу објекта) инвеститорима који нису обвезници ПДВ (физичка лица која су власници грађевинског земљишта на којем се објекат гради и на чија имена гласи одобрење за изградњу), право на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ који финансира изградњу објекта по основу набавке грађевинског материјала и грађевинских услуга, као и обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ по основу примљених авансних средстава за пренос права својине на економски дељивим целинама у оквиру предметног грађевинског објекта који није предмет опорезивања ПДВ 33
-

---

8. Поступак повраћаја више плаћеног пореза на додату вредност при увозу добара	38
9. Порески третман услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације	41
10. Остваривање права на одбитак претходног пореза по основу набавке моторног бицикла – скутера и кациге	42
11. Порески третман привременог увоза добра на основу уговора о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга закљученог у 2004. години, а за које је у 2005. години одобрен поступак привременог увоза у складу са царинским прописима	44
12. Обавеза обрачунавања ПДВ на новчана средства која Туристичка организација Србије потражује од туристичких организација и туристичких агенција са којима наступа на сајмовима у иностранству, на име покрића дела укупних трошкова, тј. трошкова за наступ на сајмовима ових лица	45
13. Порески третман расподеле трошкова за електричну енергију, воду, грејање и одржавање пословне зграде, у ситуацији када рачуни за промет ових добара и услуга гласе на „Групу Застава возила“ АД, а корисници наведених добара и услуга су, осим „Групе Застава возила“ АД, и други привредни субјекти, при чему су сва ова лица власници конкретног пословног простора лоцираног у истој пословној згради, као и право на одбитак претходног пореза обрачунатог од стране испоручилаца наведених добара, односно пружалаца услуга	46

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Трансферне цене у складу са Законом о порезу на добит предузећа..... 49

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Право на пореско ослобођење по основу куповине првог стана када је лице које купује први стан наследило кућу за одмор од 40 m² која се налази ван места боравка поменутог лица 51
  2. Порез на пренос апсолутних права на пренос права трајног коришћења грађевинског земљишта у случају када је тај пренос извршен 1995. године уз накнаду 54
  3. Да ли се упис права својине на стану купљеном 2007. године може извршити ако постоји доказ о плаћеном порезу на пренос апсолутних права по основу тог уговора о купопродаји, али стицалац не располаже доказима да је порез плаћен и на преносе који су претходили уговору о купопродаји из 2007. године, по основу којих (ранијих) преноса није извршена промена имаоца права својине у земљишним, односно катастарским књигама? 56
  4. Да ли има ли законског основа да се пренос стана купцу првог стана ослободи од пореза на пренос апсолутних права ако је предметни стан раније био предмет преноса уз накнаду купцу првог стана за чији пренос је остварено право на пореско ослобођење?... 58
-

-
5. Висина стопе пореза на пренос апсолутних права на непокретности (стану) када је уговор о купопродаји непокретности (стана) закључен и оверен у суду у 02.4.2007. године, а пореска обавеза није пријављена пореском органу у законском року, па је решење о утврђивању пореза донето након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 61/07) 60
6. Да ли је купац стана у обавези да плати неизмирени порез на пренос апсолутних права по основу правног посла који је претходио правном послу по основу кога је купио конкретан стан? 61

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман прихода који оствари физичко лице – риболовац од продаје уловљене рибе угоститељском објекту 65

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање за службенике (запослене) амбасаде који се привремено упућују на рад у иностранство у трајању од неколико месеци 67
-

ЦАРИНЕ

1. Царинско сврставање latoflex летвица 69
  2. Право на увоз путничког аутомобила ради обављања такси делатности. 70
  3. Остваривање права на преференцијални статус робе приликом увоза по основу Споразума о трговини текстилним производима између Републике Србије и Европске заједнице („Сл. гласник РС“, бр. 45/05) 71
  4. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз моторног возила наслеђеног у иностранству 72
  5. Примена члана 192. став 1. тачка 11а Царинског закона . . . 73
  6. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз рукометних лопти за потребе рукометних клубова у Србији, а које је Рукометни савез Србије као донацију Европске рукометне федерације добио од Adidas International из Амстердама 74
  7. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз спортске опреме за потребе рукометних репрезентација Републике Србије, а коју у облику донације Рукометни савез Србије прима као први део по Уговору за ову годину од стране Hummel из Данске 75
  8. Царински третман увоза коришћене опреме од стране лизинг компанија 76
  9. Царински третман преноса права власништва над возилима међународне хуманитарне организације „Покрет за мир“ (која престаје са радом на територији Србије) на удружење грађана – Иницијатива за развој и сарадњу „IDC“ Србије, које наставља са хуманитарним радом 77
-

-
10. Могућност ослобађања од плаћања увозних дажбина на увоз путничког аутомобила по основу рада у иностранству. . 78
  11. Царински прописи који регулишу увоз и извоз робе из Србије, а која се купује електронским путем 79

ИЗБЕГАВАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Да ли се још увек примењује Уговор о избегавању двоструког опорезивања са Италијом? 81
2. Примена Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Швајцарском када је реч о исплати заосталих пензијских давања. 81

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Овлашћење Министарства финансија у вези са радом и поступањем Управе за јавне набавке и Комисије за заштиту права 83
  2. Законитост поступања наручиоца када је у питању јавна набавка одржавања моторних возила који као обавезни услов за учешће у поступку траже да понуђач мора бити овлашћени сервисер за поправку возила која више нису у гарантном року произвођача 84
  3. Примена члана 98. став 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама 85
  4. Примена члана 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама везано за јавну набавку услуге информисање путем ТВ медија и информисање путем радија 87
-

-
5. Да ли комисија за јавну набавку у рестриктивном поступку (прва фаза рестриктивног поступка) треба да установљава квалификацију подносиоцу захтева који није доставио пријаву у року одређеном за достављање пријава, односно који је доставио пријаву али није испунио услов за квалификацију, те накнадно доставља пријаву и да ли је потребно извршити проверу квалификованих понуђача, као и да ли обрасце за проверу треба доставити како квалификованим понуђачима тако и понуђачима који се нису квалификовали? 88

ПОДСЕТНИК

Финансијски прописи донети у јуну месецу 2008. године. . . 91

ЈАВНИ ПРИХОДИ

ПОРЕЗИ

1. а) Опорезивање првог преноса права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката када су у питању објекти чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, као и порески третман примљеног аванса

б) Право на рефундацију ПДВ купцу првог стана, односно ослобођење од плаћања пореза на пренос права својине на стану при куповини првог стана, у случају продаје стана као економски дељиве целине у оквиру објекта чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-00984/2008-04 од 16.6.2008. год.)

а) Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон о ПДВ) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона о ПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

Према ставу 3. тачка 7) истог члана Закона о ПДВ, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

Сагласно одредби члана 3. став 1. Правилника о утврђивању новоизграђених грађевинских објеката и економски дељивих целина у оквиру тих објеката чији је први пренос права располагања предмет опорезивања ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 105/04, у даљем тексту: Правилник), новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти), у смислу члана 4. став 3. тачка 7) Закона о ПДВ, сматрају се и објекти чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, у делу који је изграђен од 1. јануара 2005. године, независно од степена изграђености, а који као такви могу бити предмет преноса права располагања.

Одредбом члана 65. став 1. и 5. Закона о ПДВ прописано је да су лица која су обвезници ПДВ, у складу са овим законом, била дужна да на дан 31. децембра 2004. године изврше попис новоизграђених грађевинских објеката и објеката чија је изградња у току и да пописне листе доставе надлежном пореском органу најкасније до 15. јануара 2005. године.

За грађевински објекат чија је изградња у току, а који се испоручује од 1. јануара 2005. године, сагласно одредбама ст. 3. и 4. истог члана Закона о ПДВ, утврђује се вредност на дан 31. децембра 2004. године која се опорезује у складу са законом којим се уређују порези на имовину, док се вредност објекта настала од 1. јануара 2005. године опорезује у складу са овим законом.

У складу с одредбом члана 3. став 2. Правилника, основица за обрачун ПДВ за први пренос права располагања на објектима чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, утврђује се тако што се на укупан износ накнаде за објекат остварен приликом првог преноса права

располагања примени проценат који се добија по следећој формули:

$$100\% \text{ минус } \frac{\text{Вредност објекта на дан 31.12.2004. год.}}{\text{Укупна вредност објекта у моменту првог преноса права располагања}} (\%)$$

Одредбама члана 16. тач. 1) и 2) Закона о ПДВ прописано је да пореска обавеза настаје даном када се најраније изврши једна од следећих радњи: промет добара и услуга или наплата ако је накнада или део накнаде наплаћен пре промета добара и услуга.

Према наведеним законским одредбама, у случају наплате аванских средстава за пренос права својине, односно први пренос права располагања на објектима чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, од стране обвезника ПДВ који је на дан 31. децембра 2004. године извршио попис грађевинских објеката чија је изградња у току и доставио пописне листе тих објеката надлежном пореском органу у прописаном року (до 15. јануара 2005. године), обвезник ПДВ је дужан да на део примљеног аванса који се односи на вредност објекта од 1. јануара 2005. године, у који није укључен ПДВ, обрачуна и плати ПДВ у складу са Законом о ПДВ.

Ако је обвезник ПДВ у пописној листи достављеној надлежном пореском органу исказао степен физичке готовости објекта на дан 31.12.2004. године, у том случају основица за обрачун ПДВ израчунава се тако што се на укупан износ примљеног аванса примени проценат који је једнак разлици између процента од 100% и процента физичке готовости објекта на дан 31. децембра 2004. године, уз одбитак ПДВ садржаног у делу аванса добијеног применом овог процента.

На део примљеног аванса који се односи на вредност објекта насталу до 31. децембра 2004. године, ПДВ се не обрачунава и не плаћа.

У пореском периоду у којем је извршен први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру тог објекта, обвезник ПДВ утврђује пореску основицу за обрачун ПДВ применом процента из члана 3. став 2. Правилника на укупан износ накнаде за објекат остварен приликом првог преноса права располагања. То значи да ако се степен (процент) физичке готовости објекта на дан 31. децембра 2004. године разликује од степена (процента) утврђеног применом члана 3. став 2. Правилника приликом првог преноса права располагања, обвезник ПДВ је дужан да изврши измену основице за обрачун ПДВ, укључујући и износ обрачунатог ПДВ, сходно одредбама члана 21. Закона о ПДВ.

Ако је обвезник ПДВ приликом наплате авансних средстава, у конкретном случају од лица која нису обвезници ПДВ, за пренос права својине, односно први пренос права располагања на објектима чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, односно економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, обрачунао ПДВ на укупан износ наплаћених средстава (без ПДВ), у том случају обвезник ПДВ приликом коначног обрачуна ПДВ за извршени промет тих добара утврђује основицу за обрачун ПДВ и износ дугованог ПДВ применом процента из члана 3. став 2. Правилника.

• Одредбом члана 23. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 2. став 1. тачка 1) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: ЗПИ), прописано је да се порез на пренос апсолутних права плаћа код преноса уз накнаду права својине на непокретности,

Непокретностима се, у смислу ЗПИ, сматрају: земљиште, стамбене и пословне зграде, станови, пословне просторије, гараже,

зграде и просторије за одмор и рекреацију и други грађевински објекти, односно њихови делови (члан 2. став 2. ЗПИ).

Преносом уз накнаду, у смислу ЗПИ, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а ЗПИ).

С тим у вези, порез на пренос апсолутних права плаћа се на пренос права својине на стану, односно породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) по уговору о купопродаји на који се не плаћа порез на додату вредност, осим у случајевима за које је ЗПИ прописано право на пореско ослобођење.

- Сагласно наведеним законским одредбама, код продаје стана као економски дељиве целине у оквиру објекта чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, коју врши обвезник ПДВ, вредност стана на дан 31. децембра 2004. године опорезује се у складу са ЗПИ, док се вредност стана настала од 1. јануара 2005. године опорезује у складу са Законом о ПДВ.

б) Одредбом члана 56а став 1. Закона о ПДВ прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Према одредби става 2. истог члана Закона о ПДВ, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана, под следећим условима:

1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике;

2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40 m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15 m² по сваком члану који није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана (члан 56а став 3. Закона о ПДВ).

Одредбом става 4. истог члана Закона о ПДВ прописано је да ако купац првог стана купује стан површине која је већа од површине за коју у складу са ставом 3. овог члана има право на рефундацију ПДВ, право на рефундацију ПДВ може да оствари до износа који одговара површини стана из става 3. овог члана.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 3. овог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 56а став 5. Закона).

Према одредби члана 56а став 6. Закона о ПДВ, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

- 1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;
- 2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;
- 3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;
- 4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у

складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана и води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ, као и о износу остварене рефундације ПДВ (члан 56а ст. 7. и 8. Закона о ПДВ).

Право на рефундацију ПДВ остварује се по процедури прописаној одредбама члана 10а Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефракције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 107/04, 65/05 и 63/07).

• Према одредби члана 31а ЗПИ, порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана), за површину која за купца првог стана износи до 40 m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15 m² по сваком члану (у даљем тексту: одговарајући стан), под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 1. тог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника

његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана.

Ако је површина стана који купац првог стана купује већа од површине одговарајућег стана из става 1. овог члана, порез се плаћа на пренос права својине на разлику површине купљеног и површине одговарајућег стана (став 3. члана 31а ЗПИ).

Према одредби члана 31б став 1. ЗПИ, право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а ЗПИ нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона;

2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Према одредбама члана 36. ст. 1. и 2. ЗПИ, обвезник пореза на пренос апсолутних права дужан је да поднесе пореску пријаву, са тачним подацима, у року од 10 дана од дана настанка пореске обавезе у смислу члана 29. ст. 1. до 5. ЗПИ, са одговарајућом документацијом потребном за утврђивање пореске обавезе, осим у случају из члана 39а ЗПИ. Обвезник пореза на пренос апсолутних права, за сврху остваривања права на пореско ослобођење из члана 31а ЗПИ, уз документацију из става 1. овог члана, подноси и оверену изјаву купца да купује први стан за себе, односно за себе и одређене чланове његовог породичног домаћинства, као и друге доказе из којих произилази да су испуњени услови за ослобођење по том основу које му је пружио купац првог стана.

Купац првог стана изјаву да купује први стан за себе, односно за себе и одређене чланове његовог породичног домаћинства, даје на Обрасцу ИКПС–ППАП – Изјава купца првог стана да купује први стан за себе и одређене чланове његовог породичног домаћинства, који је одштампан уз Правилник о садржини и обрасцу изјаве купца стана да купује први стан за себе, односно за себе и одређене чланове његовог породичног домаћинства („Сл. гласник РС“, бр. 63/07).

Сходно одредби члана 25. став 1. ЗПИ, на пренос права својине на стану по основу уговора о купопродаји обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац.

- Право на рефундацију ПДВ из члана 56а Закона о ПДВ, односно право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права из члана 31а ЗПИ, може се остварити само на основу уговора о купопродаји стана овереног после 8. јула 2007. године (члан 29. Закона о изменама и допунама Закона о порезу а додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/07), односно члан 27. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 61/07).

- У складу са наведеним, код продаје стана као економски дељиве целине у оквиру објекта чија је изградња започета до 31. децембра 2004. године, а настављена од 1. јануара 2005. године, коју врши обвезник ПДВ, вредност стана на дан 31. децембра 2004. године опорезује се у складу са ЗПИ, док се вредност стана настала од 1. јануара 2005. године опорезује у складу са Законом о ПДВ. То значи да код купопродаје таквог стана, као првог стана, ако су испуњени прописани услови, продавац стана може да оствари ослобођење од пореза на пренос апсолутних права у складу са ЗПИ, односно купац стана на рефундацију ПДВ у складу са Законом о ПДВ, у одговарајућој сразмери. Наиме, на пренос уз накнаду дела стана који подлеже опорезивању порезом на пренос апсолутних права, продавац стана може да оствари пореско

ослобођење ако су испуњени услови прописани ЗПИ, при чему обим тог права у односу на обим права прописан ЗПИ одговара сразмери у којој се пренос конкретног стана опорезује порезом на пренос апсолутних права у односу на стан као целину. По основу првог преноса права располагања на делу стана за који постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ, купац првог стана, уз испуњење Законом о ПДВ прописаних услова, може да оствари рефундацију ПДВ у обиму, у односу на обим права прописан Законом о ПДВ, који одговара сразмери у којој се први пренос права располагања на конкретном стану опорезује ПДВ у односу на стан као целину. Примера ради, под претпоставком да је предмет купопродајног уговора стан површине 50 m², а да је вредност стана која се опорезује порезом на пренос апсолутних права 60%, а вредност стана која се опорезује ПДВ 40%, право на пореско ослобођење за пренос права својине на стану купцу првог стана може се остварити за 24 m² (40 m² x 60%), док се право на рефундацију ПДВ може остварити за 16 m² (40 m² x 40%).

Министарство финансија напомиње да се сразмеран обим права на пореско ослобођење, односно сразмеран обим права на рефундацију ПДВ, по основу куповине првог стана, утврђује на исти начин и за површину стана за чланове породичног домаћинства купца првог стана.

ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ

1. Порески третман промета дела имовине на основу уговора о поравнању, у конкретном случају промета добара у виду незавршене производње, од стране обвезника ПДВ – повезаног лица матичној компанији у стечају

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01352/2008-04 од 24.6.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 6. став 1. тачка 1) Закона, прометом добара и услуга, у смислу овог закона, не сматра се пренос целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, ако је стицалац порески обвезник или тим преносом постане порески обвезник и ако продужи да обавља исту делатност.

Одредбом члана 3. Правилника о утврђивању преноса целокупне или дела имовине, са или без накнаде, или као улог, који се не сматра прометом добара и услуга у смислу Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 67/05, у даљем тексту:

Правилник) прописано је да се прометом добара и услуга који, у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, не подлеже ПДВ сматра пренос дела имовине:

1) код статусне промене привредног друштва, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

2) као и у поступку редовног промета, ликвидације и стечаја, а који чини техничко-технолошку целину (производни погон, производна линија и сл.).

Према одредби става 2. истог члана Правилника, пренос права располагања само на поједином добру које се налази у оквиру техничко-технолошке целине из става 1. тачка 2) овог члана не сматра се преносом дела имовине у смислу члана 6. став 1. тачка 1) Закона, односно у смислу става 1. овог члана.

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, на пренос дела имовине у поступку редовног промета, који чини техничко-технолошку целину (нпр. пренос права – овлашћења располагања на машинама за производњу заједно са добрима у виду незавршене производње, односно на машинама за производњу и другим средствима која се користе у процесу производње заједно са добрима у виду незавршене производње), под условом да је стицалац порески обвезник или да тим преносом постаје порески обвезник, као и да продужава да обавља делатност коју је обављао преносилац, не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ.

Међутим, када се ради о преносу дела имовине у поступку редовног промета на основу уговора о поравнању, у конкретном случају промета добара у виду незавршене производње од стране обвезника ПДВ – повезаног лица матичној компанији у стечају, ПДВ се обрачунава и плаћа, с обзиром да се у овом случају не ради о преносу дела имовине као техничко-технолошке целине из члана 3. став 1. тачка 2) Правилника.

При томе, Министарство финансија напомиње да чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореских обавеза у сваком конкретном случају утврђује и цени надлежни

порески орган, у складу са начелом фактицитета и другим начелима утврђеним прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

2. Порески третман уговора о закупу пословног простора када, поред фиксног износа, закупац плаћа закуподавцу и додатни износ закупнине утврђен на бази оствареног промета закупца у одређеном месецу

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1857/2007-04 од 24.6.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Сагласно одредби члана 15. став 1. тачка 2) Закона, у случају пружања временски ограничених или неограничених услуга, услуга се сматра пруженом даном када је престао правни однос који је основ пружања услуге.

У случају пружања временски ограничених или неограничених услуга чије је трајање дуже од годину дана, обавезно се издаје периодични рачун, с тим што период за који се издаје тај рачун не може бити дужи од годину дана (став 2. члана 15. Закона).

Ако се за пружање услуга издају периодични рачуни, промет услуга сматра се извршеним последњег дана периода за који се издаје рачун (став 3. члана 15. Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, код уговора о закупу пословног простора којим је, између осталог, предвиђено издавање периодичних (месечних) рачуна, промет услуге давања у закуп пословног простора сматра се извршеним последњег дана периода (месеца) за који се издаје рачун.

Према одредби члана 17. став 1. Закона, пореска основица (у даљем тексту: основица) код промета добара и услуга јесте износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге, укључујући субвенције које су непосредно повезане са ценом тих добара или услуга, у коју није укључен ПДВ, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 21. став 1. Закона прописано је да ако се измени основица за промет добара и услуга који је опорезив ПДВ, обвезник који је испоручио добра или услуге дужан је да износ ПДВ, који дугује по том основу, исправи у складу са изменом.

Измена основице врши се у пореском периоду у којем је наступила измена (одредба става 7. члана 21. Закона).

Сагласно наведеном, обвезник ПДВ који врши промет услуге давања у закуп пословног простора на основу уговора о закупу којим је, између осталог, предвиђено издавање периодичних (месечних) рачуна, дужан је да у пореском периоду у којем је извршен промет предметне услуге обрачуна ПДВ по пореској стопи од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом. Основицу за обрачун ПДВ чини износ накнаде коју обвезник ПДВ прима или треба да прими за извршени промет услуге, без ПДВ.

Када на основу уговора о закупу пословног простора, поред фиксног износа закупнине, купац плаћа закуподавцу и додатни износ закупнине утврђен на бази оствареног промета купаца у одређеном месецу, при чему се тај износ утврђује после настанка обавезе за обрачун ПДВ за порески период у којем је извршен

промет услуге, у конкретном случају календарски месец, ради се о измени основице за обрачун ПДВ. То значи да је обвезник ПДВ – закуподавац дужан да за извршени промет услуге давања у закуп пословног простора исправи (повећа) износ ПДВ који дугује по том основу у складу са изменом основице. Измена основице и исправка (повећање) износа дугованог ПДВ врши се у пореском периоду у којем је дошло до измене, у конкретном случају у месецу у којем обвезник ПДВ – закуподавац поседује податке о додатном износу закупнине.

3. Право обвезника ПДВ који се бави прометом непокретности да ПДВ обрачунат за први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру тог објекта – стану одбије као претходни порез у случају када предметна добра набавља ради даље продаје

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1328/2008-04 од 19.6.2008. год.)

Према одредби члана 28. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (у даљем тексту: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;

3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. овог члана обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

Сходно наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ који се бави прометом непокретности нема право да ПДВ обрачунат од стране претходног учесника у промету за први пренос права располагања на новоизграђеном грађевинском објекту или економски дељивој целини у оквиру тог објекта – стану, одбије као претходни порез, у случају када ова добра набавља ради даље продаје, с обзиром да за остваривање овог права нису испуњени сви законски услови. Наиме, у овом случају набавка предметних добара не врши се у циљу њиховог коришћења за промет са правом на одбитак претходног пореза (промет који је опорезив ПДВ, за који у складу са чланом 24. Закона постоји ослобођење од плаћања ПДВ, односно за промет

који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици).

4. Могућност да Савез кошаркаша у колицима Србије буде ослобођен од плаћања ПДВ увоза 16 инвалидских колица из Велике Британије за потребе особа са инвалидитетом – играча кошаркаша у колицима, која се не производе у Србији

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1186/2008-04 од 17.6.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сагласно одредби члана 7. Закона, увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике.

Одредбом члана 26. став 1. тачка 7) Закона прописано је да се ПДВ не плаћа на увоз добара за која је у складу са чланом 192. и чланом 193. став 1. тачка 6) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05 и 62/06) прописано ослобођење од царине, осим на увоз моторних возила.

Према одредби члана 192. тачка 13) Царинског закона, ослобођени су од плаћања увозних дажбина организације лица са посебним потребама (глуви и наглуви, слепи и слабовиди, дистрофичари, параплегичари, оболели од неуромишићних болести и др.), односно чланови тих организација – на специфичну опрему, уређаје и инструменте и на њихове резервне делове и на потрошни материјал за коришћење те опреме који се не производе у Србији.

У складу са наведеним законским одредбама, на увоз из Велике Британије 16 инвалидских колица за потребе особа са

инвалидитетом – играча кошаркаша у колицима, која се не производе у Србији, ПДВ се не обрачунава и не плаћа, под условом да се увоз врши за рачун организације лица са посебним потребама – Савеза кошаркаша у колицима Србије или чланова те организације, што значи да су ова лица у Јединственој царинској исправи за стављање робе у слободан промет, тј. увоз добара, издатој у складу са царинским прописима, наведена као власници робе (добара) која се увозе.

5. Право на рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана у случају када су на страни купца два лица која стичу право својине на идеалним деловима на стану

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01178/2008-04 од 17.6.2008. год.)

Одредбом члана 56а став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да право на рефундацију ПДВ за куповину првог стана, на основу поднетог захтева, има физичко лице – пунолетни држављанин Републике, са пребивалиштем на територији Републике, који купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана).

Према одредби става 2. истог члана Закона, купац првог стана може да оствари рефундацију ПДВ из става 1. овог члана, под следећим условима:

- 1) да од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу којег стиче први стан није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике,
- 2) да је уговорена цена стана са ПДВ у потпуности исплаћена продавцу.

Право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана може се остварити за стан чија површина за купца првог стана износи до 40 m², а за чланове његовог породичног домаћинства до 15 m² по сваком члану који није имао у својини односно сусвојини стан на територији Републике у периоду из става 2. тачка 1) овог члана (члан 56а став 3. Закона).

Одредбом става 4. истог члана Закона прописано је да ако купац првог стана купује стан површине која је већа од површине за коју, у складу са ставом 3. овог члана, има право на рефундацију ПДВ, право на рефундацију ПДВ може да оствари до износа који одговара површини стана из става 3. овог члана .

Породичним домаћинством купца првог стана, у смислу става 3. овог члана, сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 56а став 5. Закона).

Према одредби члана 56а став 6. Закона, право на рефундацију ПДВ из става 1. овог члана нема:

- 1) купац стана који је остварио рефундацију ПДВ по основу куповине првог стана;
- 2) члан породичног домаћинства купца првог стана за којег је купац првог стана остварио рефундацију ПДВ, у случају када тај члан породичног домаћинства купује стан;
- 3) купац стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину;
- 4) члан породичног домаћинства купца стана који је стекао први стан без обавезе продавца да за промет тог стана плати порез

на пренос апсолутних права по основу куповине првог стана у складу са законом којим се уређују порези на имовину, а за кога је остварено то пореско ослобођење.

Надлежни порески орган, по спроведеном поступку, доноси решење о рефундацији ПДВ купцу првог стана и води евиденцију о купцима првог стана и члановима породичних домаћинстава купаца првог стана за које су купци првог стана остварили рефундацију ПДВ, као и о износу остварене рефундације ПДВ (члан 56а ст. 7. и 8. Закона).

Министарство финансија напомиње да се право на рефундацију ПДВ из члана 22. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 61/05), а који се односи на члан 56а Закона, може остварити само на основу уговора о купопродаји стана овереног после ступања на снагу овог закона (члан 29. Закона о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност).

У складу са наведеним законским одредбама, а по процедури прописаној одредбама члана 10. Правилника о поступку остваривања права на повраћај ПДВ и о начину и поступку рефакције и рефундације ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 107/04, 65/05 и 63/07), када стан купују два купца, у конкретном случају физичка лица која, према наводима из захтева, не чине породично домаћинство у смислу одредбе члана 56а став 5. Закона, по уговору о купопродаји овереног од 8. јула 2007. године, при чему сваки од њих том куповином стиче сувојину на првом стану у Републици (идеални део на стану), право на рефундацију ПДВ остварује сваки од купаца првог стана ако су испуњени прописани услови, у сразмери у односу на сувојински део који сваки од купаца купује. То, у конкретном случају, значи да купац првог стана који купује идеални део стана од $1/3$ може да оствари право на рефундацију ПДВ за $13,33 \text{ m}^2$ површине стана, а купац првог стана који купује идеални део стана од $2/3$ може да оствари право на рефундацију ПДВ за $26,67 \text{ m}^2$ површине тог стана.

6. Порески третман промета добара који се врши на основу тзв. уговора о заједничкој изградњи објекта чија је изградња започета пре 1. јануара 2005. године, при чему је извођач радова обвезник ПДВ, а инвеститор лице које није обвезник ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01291/2008-04 од 16.6.2008. год.)

Према одредби члана 62. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон о ПДВ), одредбе овог закона примењују се на сав промет добара и услуга и увоз добара који се врше од 1. јануара 2005. године.

Одредбом члана 3. Закона о ПДВ прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона о ПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

У складу с одредбом става 3. тачка б) истог члана Закона о ПДВ, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима.

Сагласно наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ – извођач радова, на основу уговора названог уговором о заједничкој изградњи грађевинског објекта закљученог са инвеститором – лицем које има право коришћења грађевинског земљишта и на које гласи грађевинска дозвола, гради грађевински објекат од сопственог материјала, у том случају обвезник ПДВ –

грађевинско предузеће врши промет добра у смислу члана 4. став 3. тачка б) Закона о ПДВ.

Одредбом члана 4. став 3. тачка 8) Закона о ПДВ прописано је да се прометом добара, у смислу овог закона, сматра и размена добара за друга добра или услуге.

Сагласно одредби члана 17. став 4. Закона о ПДВ, ако накнада или део накнаде није изражен у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Са становишта овог закона, а према мишљењу Министарства финансија, тржишном вредношћу добара, односно услуга сматра се цена по којој се таква или слична добра, односно услуге у моменту промета могу продати, односно пружити лицу са којим испоручилац добара, односно пружалац услуга, није у односу који би могао довести до утврђивања вредности добара, односно услуга на основу субјективних критеријума.

У складу са наведеним, основица за обрачун ПДВ за предају грађевинског објекта у делу изграђеном од 1. јануара 2005. године, од стране извођача радова инвеститору, јесте тржишна вредност преноса права својине на делу непокретности – новоизграђеног грађевинског објекта изграђеног од 1. јануара 2005. године, а који извођач радова стиче од инвеститора на име предаје грађевинског објекта, у коју није укључен ПДВ.

За радове на изградњи грађевинског објекта закључно са 31. децембром 2004. године није постојала обавеза обрачунавања и плаћања пореза на промет, према одредбама Закона о порезу на промет („Сл. гласник РС“, бр. 22/01 ... 84/04).

По основу преноса уз накнаду права својине на непокретности, који врши инвеститор – лице које није обвезник ПДВ извођачу радова, плаћа се порез на пренос апсолутних права у складу са Законом о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр.

26/01, 45/02, 80/02, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: ЗПИ), независно од периода изградње предметног објекта. Наиме, са становишта пореза на пренос апсолутних права, уговор којим се једна уговорна страна појављује као финансијер извесних радова на изградњи непокретности инвеститора по ком основу ће од инвеститора остварити право својине на целој или делу изграђене непокретности има карактер акта о преносу уз накнаду апсолутног права на који се порез на пренос апсолутних права плаћа. У том смислу, ирелевантно је да ли је финансирање извршено у новцу, добрима, услугама ...

Обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. ЗПИ (члан 25. став 1. ЗПИ). Лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права, а ако се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права – јемчи солидарно за плаћање тог пореза (члан 42. ЗПИ).

При томе, Министарство финансија напомиње да чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореских обавеза у сваком конкретном случају утврђује и цени надлежни порески орган, у складу са начелом фактицитета и другим начелима утврђеним прописима којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

7. Опорезивање промета грађевинског објекта који, на основу уговора названог уговором о заједничкој изградњи, врши обвезник ПДВ (лице које финансира изградњу објекта) инвеститорима који нису обвезници ПДВ (физичка лица која су власници грађевинског земљишта на којем се објекат гради и на чија имена гласи одобрење за изградњу), право на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ који финансира изградњу објекта по основу набавке грађевинског материјала и грађевинских услуга, као и

обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ по основу примљених авансних средстава за пренос права својине на економски дељивим целинама у оквиру предметног грађевинског објекта који није предмет опорезивања ПДВ

(Мишљење Министарства финансија, бр. 07-00-0296/2007-04 од 16.6.2008. год.)

• Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон о ПДВ) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет добара, у смислу овог закона, а у складу с одредбом члана 4. став 1. Закона о ПДВ, је пренос права располагања на телесним стварима (у даљем тексту: добра) лицу које тим добрима може располагати као власник, ако овим законом није друкчије одређено.

У складу с одредбом става 3. тачка б) истог члана Закона о ПДВ, прометом добара, у смислу овог закона, сматра се и испорука добара произведених или састављених по налогу наручиоца, од материјала испоручиоца, ако се не ради само о додацима или другим споредним материјалима.

Сагласно наведеним законским одредбама, када обвезник ПДВ – лице које финансира изградњу грађевинског објекта (у даљем тексту: финансијер), на основу уговора названог уговором о заједничкој изградњи, закљученог са инвеститорима, у конкретном случају са физичким лицима која су власници грађевинског земљишта на којем се објекат гради и на чија имена гласи одобрење за изградњу, а која нису обвезници ПДВ, финансира изградњу грађевинског објекта, у том случају испорука грађевинског објекта инвеститорима сматра се прометом добара у смислу члана 4. став 3. тачка б) Закона о ПДВ.

Одредбом члана 4. став 3. тачка 8) Закона о ПДВ прописано је да се прометом добара, у смислу овог закона, сматра и размена добара за друга добра или услуге.

Сагласно одредби члана 17. став 4. Закона о ПДВ, ако накнада или део накнаде није изражен у новцу, већ у облику промета добара и услуга, основицом се сматра тржишна вредност тих добара и услуга на дан њихове испоруке у коју није укључен ПДВ.

Са становишта овог закона, а према мишљењу Министарства финансија, тржишном вредношћу добара, односно услуга сматра се цена по којој се таква или слична добра, односно услуге у моменту промета могу продати, односно пружити лицу са којим испоручилац добара, односно пружалац услуга, није у односу који би могао довести до утврђивања вредности добара, односно услуга на основу субјективних критеријума.

Правна природа уговора, па и уговора названог уговором о заједничкој изградњи, не одређује се према називу уговора, већ према правима и обавезама које из тог уговора произилазе за уговорне стране.

Према томе, када обвезник ПДВ – финансијер, на основу уговора названог уговором о заједничкој изградњи грађевинског објекта, изврши испоруку грађевинског објекта инвеститорима – физичким лицима која су власници грађевинског земљишта на којем се објекат гради и на чија имена гласи одобрење за изградњу, а која нису обвезници ПДВ, а инвеститори заузврат, изврше пренос права својине на економски дељивим целинама у оквиру тог објекта финансијеру, са аспекта пореских прописа извршена су два промета. Наиме, извршена је размена, односно промет грађевинског објекта од стране финансијера инвеститорима који се опорезује по пореској стопи ПДВ од 18%, за пренос права својине на економски дељивим целинама у оквиру тог објекта од стране инвеститора финансијеру који се опорезује порезом на пренос апсолутних права по пореској стопи од 2,5%, у складу са Законом

о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02, 80/02, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: ЗПИ).

• Сагласно одредби члана 27. Закона о ПДВ, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона о ПДВ, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона о ПДВ прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона о ПДВ, обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

- 1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, а уз испуњење прописаних услова, по основу промета грађевинског објекта инвеститорима, обвезник ПДВ Ђ финансијер изградње тог објекта има право на одбитак ПДВ обрачунатог и исказаног у рачунима претходних учесника у промету – добављача, за материјал и услуге које финансијер набавља у сврху изградње грађевинског објекта, као и ПДВ плаћеног при увозу добара за потребе изградње грађевинског објекта, с обзиром да обвезник ПДВ Ђ финансијер врши опорезиви промет грађевинског објекта инвеститорима.

• Одредбом члана 4. став 3. тачка 7) Закона о ПДВ прописано је да се прометом добара, у смислу овог закона, сматра и први пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката.

Сагласно наведеној законској одредби, други и сваки наредни пренос права располагања на новоизграђеним грађевинским објектима или економски дељивим целинама у оквиру тих објеката, није предмет опорезивања ПДВ.

Према томе, када обвезник ПДВ – финансијер изврши пренос права својине уз накнаду на економски дељивим целинама у оквиру грађевинског објекта, при чему је те економски дељиве целине, на основу уговора названог уговором о заједничкој изградњи, стекао од инвеститора, у том случају не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ јер се не ради о предмету опорезивања ПДВ, већ се тај промет опорезује порезом на пренос апсолутних права по пореској стоји од 2,5%, у складу са ЗПИ. Самим тим, по основу примљених авансних средстава за пренос права својине који није предмет опорезивања ПДВ не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ.

8. Поступак повраћаја више плаћеног пореза на додату вредност при увозу добара

(Инструкција Министарства финансија, бр. 413-00-01272/2008-04 од 9.6.2008. год.)

Одредбом члана 3. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да је предмет опорезивања ПДВ увоз добара у Републику.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. Закона).

За обрачун и наплату ПДВ при увозу добара, у складу с одредбом члана 59. Закона, надлежан је царински орган који спроводи царински поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Према одредби члана 10. став 1. тачка 5) Закона, порески дужник је лице које увози добро.

Ако је ПДВ за увоз добара, који је одбијен као претходни порез, повећан, смањен, рефундиран или обвезник ослобођен обавезе плаћања, обвезник је дужан да, на основу царинског документа или одлуке царинског органа, исправи одбитак претходног пореза у складу са том изменом (члан 31. став 4. Закона).

Одредбом члана 11г став 4. Правилника о облику и садржини пријаве за евидентирање обвезника ПДВ, поступку евидентирања и брисања из евиденције и о облику и садржини пореске пријаве ПДВ („Сл. гласник РС“, бр. 94/04 и 108/05, у даљем тексту: Правилник) прописано је да обвезник ПДВ који врши смањење претходног пореза у складу са чланом 31. став 4. Закона, у пољу 106 пореске пријаве (Образац ПППДВ) смањује износ ПДВ који се може одбити као претходни порез за износ ПДВ за који се смањује износ претходног пореза.

Ако износ из става 4. овог члана није довољан да би се извршило смањење претходног пореза, обвезник ПДВ повећава износ обрачунатог ПДВ под редним бројем 3. – у пољу 103 Образаца

ПППДВ за износ за који није могао да изврши смањење претходног пореза (члан 11г став 5. Правилника).

У складу са наведеним одредбама Закона и Правилника, у случају када је обвезник ПДВ плаћени ПДВ за увоз добара одбио као претходни порез, а након тога надлежни царински орган у прописаном поступку донесе решење којим је утврђено да је обвезник ПДВ платио већи износ ПДВ при увозу добара од износа који је требало да плати, у пореској пријави за порески период у којем је решење царинског органа постало правоснажно, обвезник ПДВ је дужан да изврши исправку (смањење) претходног пореза. Исправка (смањење) претходног пореза врши се тако што се под бројем 6. Обрасца ПППДВ – у пољу 106 смањује износ ПДВ који се може одбити као претходни порез за износ ПДВ за који се смањује износ претходног пореза, а ако износ ПДВ који се може одбити као претходни порез из поља 106 није довољан да би се извршило смањење претходног пореза, повећава се износ обрачунатог ПДВ под редним бројем 3. – у пољу 103 Обрасца ПППДВ за износ за који није могло да се изврши смањење претходног пореза.

Диспозитив решења надлежног пореског органа којим је утврђено да је ПДВ при увозу добара плаћен у износу већем од износа који је требао бити плаћен, мора да садржи тачан износ више плаћеног ПДВ при увозу добара, укључујући и обавештење да право на повраћај више плаћеног ПДВ при увозу добара може да се оствари подношењем захтева надлежном пореском органу у складу с одредбом члана 10. став 2. тачка 1) Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02, 84/02-исправка, 23/03-исправка, 70/03, 55/04, 61/05, 85/05-др. закон, 62/06-др. закон и 61/07, у даљем тексту: ЗПППА).

Обвезник ПДВ који је извршио исправку одбитка претходног пореза на прописани начин има право да, у складу с одредбом члана 10. став 2. тачка 1) ЗПППА, поднесе Пореској управи захтев за повраћај више наплаћеног ПДВ при увозу добара (у даљем тексту: захтев).

Уз захтев, обвезник ПДВ подноси:

1) оригинал решења надлежног царинског органа којим је утврђено да је обвезник ПДВ платио већи износ ПДВ при увозу добара од износа који је требало да плати, које садржи клаузулу правоснажности;

2) фотокопију пореске пријаве (Образац ПППДВ) поднете за порески период у којем је обвезник ПДВ, у складу с одредбом члана 31. став 4. Закона, извршио исправку (смањење) претходног пореза.

Право на повраћај више плаћеног ПДВ при увозу добара, у складу с одредбом члана 10. став 2. тачка 1) ЗПППА, има и порески дужник из члана 10. став 2. тачка 5) Закона који није обвезник ПДВ.

Уз захтев, лице које није обвезник ПДВ (порески дужник из члана 10. став 2. тачка 5) Закона) подноси оригинал решења надлежног царинског органа којим је утврђено да је плаћен већи износ ПДВ при увозу добара од износа који је требало да се плати, а које садржи клаузулу правоснажности.

Обвезник ПДВ подноси захтев организационој јединици Пореске управе код које се евидентирао као обвезник ПДВ, а лице које није обвезник ПДВ захтев подноси организационој јединици Пореске управе према месту седишта, односно пребивалишта.

Након спроведеног поступка по захтеву, надлежни порески орган доноси решење којим се налаже повраћај ПДВ и доставља га Управи за трезор на извршење.

Повраћај више плаћеног ПДВ при увозу добара врши се на терет рачуна 714113 – Порез на додату вредност при увозу, односно 714114 – Порез на додату вредност за промет добара домаћег порекла са територије АП Косово и Метохија на територију Републике ван територије АП Косово и Метохија, прописаних Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна („Сл. гласник РС“, бр. 20/07, 25/07, 37/07 и 63/07), у корист рачуна подносиоца захтева.

Управа за трезор дневно обавештава Пореску управу – Централу и Управу царина – Централу о извршеним налозима за повраћај.

9. Порески третман услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01096/2008-04 од 9.6.2008. год.)

Одредбом члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Промет услуга, у смислу овог закона, су сви послови и радње у оквиру обављања делатности који нису промет добара из члана 4. овог закона (одредба члана 5. став 1. Закона).

Према одредби члана 23. став 1. Закона, општа стопа ПДВ за опорезиви промет добара и услуга или увоз добара износи 18%.

Према одредби члана 4. став 1. тачка 13) Закона о ветеринарству („Сл. гласник РС“, бр. 91/05), ветеринарска делатност, у смислу овог закона, обухвата послове дезинфекције, дезинсекције, дератизације, дезодоризације и деконтаминације.

Одредбом члана 116. став 1. Закона о ветеринарству прописано је да дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију могу да обављају привредно друштво односно друго правно лице и предузетник ако у погледу одговарајућих стручних радника, опреме и средстава испуњавају услове, које ближе прописује министар.

У складу са наведеним законским одредбама, обвезник ПДВ који врши промет ветеринарских услуга – услуге дезинфекције, дезинсекције и дератизације, дужан је да на накнаду за извршени промет ових услуга обрачуна ПДВ по општој пореској

стопа од 18% и да обрачунати ПДВ плати у складу са Законом, с обзиром да за промет ових услуга Законом није прописано пореско ослобођење.

10. Остваривање права на одбитак претходног пореза по основу набавке моторног бицикла – скутера и кациге

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01087/2008-04 од 9.6.2008. год.)

Сагласно одредби члана 27. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона, обвезник може да одбије претходни порез од дуваног ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Сагласно одредби става 4. истог члана Закона, право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1-3. овог члана.

Одредбом члана 29. став 1. тачка 1) Закона прописано је да обвезник нема право на одбитак претходног пореза по основу набавке и увоза путничких аутомобила, мотоцикала, пловних објеката и ваздухоплова, резервних делова, горива и потрошног материјала за њихове потребе, као и изнајмљивања, одржавања, поправки и других услуга које су повезане са коришћењем ових превозних средстава.

Бициклима, који имају ознаку 1.1.1. YU стандарда, у складу са Правилником број 50-18559/1 – Друмска возила, класификација, термини и дефиниције („Сл. лист СФРЈ“, бр. 3/84, у даљем тексту: Правилник), сматрају се друмска возила на мишићни погон возача (1.1) на два точка истог трага, која се покрећу искључиво снагом возача и која су намењена за превоз лица (односно возача).

Моторним бициклима – скутерима, који имају ознаку 1.2.2.1.2 YU стандарда, у складу са Правилником, сматрају се моторни бицикли (1.2.2.1) са ослонцем за стопала возача који се возе у седећем положају.

У складу са наведеним законским и подзаконским одредбама, обвезник ПДВ има право на одбитак претходног пореза по основу набавке моторног бицикла – скутера и кациге, ако су испуњени сви услови из члана 28. Закона, с обзиром да се наведено возило не сматра мотоциклом (ознака 1.2.2.1.3. YU стандарда, у

складу са Правилником) за које је прописано изузимање од права на одбитак претходног пореза.

11. Порески третман привременог увоза добра на основу уговора о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга закљученог у 2004. години, а за које је у 2005. години одобрен поступак привременог увоза у складу са царинским прописима

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1201/2008-04 од 3.6.2008. год.)

Одредбом члана 62. став 1. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон о ПДВ) прописано је да се на сав промет добара и услуга и увоз добара који се врше од 1. јануара 2005. године примењују одредбе Закона о ПДВ.

Одредбом члана 3. Закона о ПДВ прописано је да је предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Увоз је сваки унос добара у царинско подручје Републике (члан 7. Закона о ПДВ).

Сагласно наведеним законским одредбама, кад уговор о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга, код којег је давалац лизинга лице из иностранства, а прималац лизинга лице са територије Републике Србије, закљученог пре почетка примене Закона о ПДВ, тј. закључно са 31. децембром 2004. године, а на основу којег је, између осталог, надлежни царински орган одобрио поступак привременог увоза у истом периоду, тј. закључно са 31. децембром 2004. године, ПДВ се не плаћа, с обзиром да је увоз добра (привремени) био извршен пре ступања на снагу Закона о ПДВ.

Међутим, када је уговор о лизингу којим је предвиђен откуп предмета лизинга, код којег је давалац лизинга лице из иностранства, а прималац лизинга лице са територије Републике Србије, закључен пре почетка примене Закона о ПДВ, тј. закључно са 31. децембром 2004. године, а на основу којег је, између осталог, надлежни царински орган одобрио поступак привременог увоза од 1. јануара 2005. године, у том случају постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ, с обзиром да се увоз добра (привремено) врши у периоду примене Закона о ПДВ.

12. Обавеза обрачунавања ПДВ на новчана средства која Туристичка организација Србије потражује од туристичких организација и туристичких агенција са којима наступа на сајмовима у иностранству, на име покрића дела укупних трошкова, тј. трошкова за наступ на сајмовима ових лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-1183/2008-04 од 2.6.2008. год.)

Одредбом члана 3. тачка 1) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07) прописано је да су предмет опорезивања ПДВ испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сходно наведеној законској одредби, када Туристичка организација Србије наступа на сајмовима у иностранству са другим лицима – туристичким организацијама и туристичким агенцијама, при чему рачуни за закуп сајамског простора, опремање штанда, организовање конференција за новинаре и др. гласе на Туристичку организацију Србије, новчана средства која Туристичка организација Србије потражује од туристичких организација и туристичких агенција са којима је наступала на сајмови-

ма на име покрића дела укупних трошкова, тј. трошкова за наступ на сајмовима ових лица, не сматрају се накнадом за опорезиви промет добара и услуга, па по том основу нема ни обавезе обрачунавања и плаћања ПДВ.

13. Порески третман расподеле трошкова за електричну енергију, воду, грејање и одржавање пословне зграде, у ситуацији када рачуни за промет ових добара и услуга гласе на „Групу Застава возила“ АД, а корисници наведених добара и услуга су, осим „Групе Застава возила“ АД, и други привредни субјекти, при чему су сва ова лица власници конкретног пословног простора лоцираног у истој пословној згради, као и право на одбитак претходног пореза обрачунаог од стране испоручилаца наведених добара, односно пружалаца услуга

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-867/2008-04 од 21.5.2008. год.)

Сагласно одредби члана 3. Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04-исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон), предмет опорезивања ПДВ су испорука добара и пружање услуга (у даљем тексту: промет добара и услуга) које порески обвезник изврши у Републици уз накнаду, у оквиру обављања делатности, као и увоз добара у Републику.

Сходно наведеној законској одредби, када власници конкретног пословног простора лоцираног у једној пословној згради, у конкретном случају „Група Застава возила“ АД и други привредни субјекти, заједнички користе ту пословну зграду, при чему рачуни за електричну енергију, воду, грејање и одржавање пословне зграде гласе на „Групу Застава возила“ АД, а предметне трошкове сnose сви корисници пословне зграде сразмерно проценту коришћења, на новчани износ који „Група Застава возила“ АД

потражује по овом основу од осталих привредних субјеката са којима заједнички користи пословну зграду, не постоји обавеза обрачунавања и плаћања ПДВ, с обзиром да се не ради о накнади за промет који је предмет опорезивања ПДВ.

Сагласно одредби члана 27. Закона, претходни порез је износ ПДВ обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, а који обвезник може да одбије од ПДВ који дугује.

Према одредби члана 28. став 1. Закона, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски делјивих целина у оквиру тих објеката, односно примљене услуге, користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ;
- 2) за који, у складу са чланом 24. овог закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

Право на одбитак претходног пореза, према одредби члана 28. став 2. Закона, обвезник може да оствари ако поседује рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу с овим законом или документ о извршеном увозу добара, у којем је исказан претходни порез, односно којим се потврђује да је прималац или увозник тако исказани ПДВ платио приликом увоза.

Одредбом става 3. истог члана Закона прописано је да у пореском периоду у којем су испуњени услови из ст. 1. и 2. члана 28. Закона обвезник може да одбије претходни порез од дугованог ПДВ, и то:

1) обрачунати и исказани ПДВ за промет добара и услуга који је или ће му бити извршен од стране другог обвезника у промету;

2) ПДВ који је плаћен приликом увоза добара.

Право на одбитак претходног пореза настаје даном испуњења услова из ст. 1–3. овог члана (став 4. истог члана Закона).

У складу са наведеним законским одредбама, право на одбитак претходног пореза обрачунатог од стране претходних учесника у промету по рачунима за електричну енергију, воду, грејање и одржавање пословне зграде, може да оствари само обвезник ПДВ – "Група Застава возила" АД и то у делу који се односи на припадајући део накнаде за промет наведених добара и услуга који сноси овај обвезник ПДВ.

Министарство финансија напомиње да у евиденцији коју је обвезник ПДВ – "Група Застава возила" АД дужан да води, у складу с одредбом члана 46. Закона и одредбама Правилника о облику, садржини и начину вођења евиденције о ПДВ ("Сл. гласник РС", бр. 107/04 и 67/05), уносе се подаци који се односе на део трошкова који припада овом обвезнику ПДВ.

ПОРЕЗ НА ДОБИТ ПРЕДУЗЕЋА

1. Трансферне цене у складу са Законом о порезу на добит предузећа

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-07-00063/2008-04 од 19.5.2008. год.)

По члану 59. став 1. Закона о порезу на добит предузећа („Сл. гласник РС“, бр. 25/01 ... 84/04, у даљем тексту: Закон), трансферном ценом сматра се цена настала у вези са трансакцијама средствима или стварањем обавеза међу повезаним лицима.

Лицем повезаним са обвезником сматра се оно физичко или правно лице у чијим се односима са обвезником јавља могућност контроле или значајног утицаја на пословне одлуке.

Поседовање више од 50% или појединачно највећег дела акција или удела сматра се омогућеном контролом над обвезником.

Обвезник је дужан да трансакције из члана 59. став 1. Закона посебно прикаже у свом пореском билансу.

Према члану 366. став 5. Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, бр. 125/04), повезана привредна друштва, у смислу овог закона, организују се као холдинг када контролно друштво има искључиво делатност управљања и финансирања подређеним друштвима (делатност 74150 – Холдинг послови).

Имајући у виду специфичност делатности холдинга која је дефинисана Законом о привредним друштвима, Министарство финансија сматра да у принципу пружање услуга управљања и финансирања холдинга зависним друштвима, извршено у складу са наведеним и другим одговарајућим прописима, нема карактер класичних трансферних цена.

Како, у складу са Законом, овај однос трансакције средствима и стварања обавеза међу повезаним лицима (холдинг и повезана друштва јесу у конкретном случају повезана лица у складу са Законом) има и елементе дефинисане одредбама Закона (чл. 59–61) којим се уређују трансферне цене, Министарство финансија сматра да обвезници треба да искажу у пореским билансима трансферне цене и „цене ван дохвата руке“. При томе, у конкретном случају, уколико је цена за пружање услуга утврђена за свако повезано друштво у истом или приближно истом износу у односу на обим, врсту и висину услуга, а за услуге за које је холдинг основан и које пружа у складу са Законом о привредним друштвима, Министарство финансија сматра да се тако утврђене цене генерално могу сматрати једнаким тржишним ценама („цене ван дохвата руке“), с тим да и једне и друге цене (иако идентичне) треба да буду унете у Порески биланс (Образац ПБ 1). У супротном (различит третман неког од повезаних друштава) обвезник треба да утврди разлику између трансферних цена према друштву које има различит ценовни третман (по уговору о пружању услуга) и цена утврђених осталим друштвима, што је у конкретном случају „цена ван дохвата руке“ („тржишна цена“) која би се исказала у Пореском билансу и кориговала опорезиву добит.

ПОРЕЗИ НА ИМОВИНУ

1. Право на пореско ослобођење по основу куповине првог стана када је лице које купује први стан наследило кућу за одмор од 40 m² која се налази ван места боравка поменутог лица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00155/2008-04 од 19.6.2008. год.)

Према одредби члана 31а став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан, за површину која за кућа првог стана износи до 40 m² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15 m² по сваком члану, под условом да:

1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;

2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Породичним домаћинством купца првог стана сматра се заједница живота, привређивања и трошења прихода купца првог стана, његовог супружника, купчеве деце, купчевих усвојеника, деце његовог супружника, усвојеника његовог супружника, купчевих родитеља, његових усвојитеља, родитеља његовог супружника, усвојитеља купчевог супружника, са истим пребивалиштем као купац првог стана (члан 31а став 2. Закона).

Према одредби члана 31б став 1. Закона, право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона;

2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Према одредби члана 27. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 61/07), право на пореско ослобођење по основу куповине првог стана може се остварити само на основу уговора о купопродаји првог стана овереног после 8. јула 2007. године, као дана ступања на снагу тог закона.

Дакле, да би се остварило право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права у прописаном обиму у складу са Законом, један од кумулативних услова је да купац првог стана од

1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји стана (на основу кога купац стиче први стан) није имао у својини, односно у сусвојини стан на територији Републике Србије.

По мишљењу Министарства финансија, у смислу одредбе члана 31а Закона о порезима на имовину, под станом се подразумева једна или више просторија које чине једну функционалну целину намењену за становање, која има засебан улаз, независно од тога да ли власник у њему станује или га повремено користи за одмор. Наиме, право је власника стана да се определи да ли ће у свом стану становати или ће га повремено користити.

То значи да продавац, као порески обвезник, на пренос стана купцу не може остварити право на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права ако је купац, од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји, имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије, независно од основа стицања тог стана (нпр. наслеђем, поклоном, куповином, изградњом ...), од места где се тај стан у Републици Србији налази, као и од површине тог стана.

Ако су, међутим, испуњени сви Законом прописани услови за остваривање права на пореско ослобођење на пренос стана купцу првог стана (што значи и да купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји стана на основу кога стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије), то право се у прописаном обиму може остварити и када је купац првог стана наследио кућу након овере уговора о купопродаји првог стана, па и када је то наслеђе остварено, како се наводи, „ван места боравка поменутог лица“.

Надлежни порески орган у сваком конкретном случају, на основу пружених доказа, утврђује чињенично стање од утицаја на постојање и обим права на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права по основу преноса права својине на стану купцу првог стана.

2. Порез на пренос апсолутних права на пренос права трајног коришћења грађевинског земљишта у случају када је тај пренос извршен 1995. године уз накнаду

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00150/2008-04 од 18.6.2008. год.)

1. Према одредби члана 23. став 1. тачка 5) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права плаћа се код преноса уз накнаду права коришћења градског, односно јавног или осталог грађевинског земљишта, независно од његове површине.

Преносом уз накнаду, у смислу тог закона, не сматра се пренос апсолутног права на који се плаћа порез на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност (члан 24а Закона).

Одредбом члана 25. став 2. тачка 2) Закона о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 86/04–исправка, 61/05 и 61/07, у даљем тексту: Закон о ПДВ), ПДВ се не плаћа на промет земљишта (пољопривредног, шумског, грађевинског, изграђеног или неизграђеног), као и на давање у закуп тог земљишта.

Према одредби члана 20. тач. 4) и 5) Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 43/94, 53/95, 54/96, 42/98, 18/99, 21/99, 27/99, 33/99, 48/99 и 54/99, у даљем тексту: Закона о ПНИ), која је била у примени до ступања Закона на снагу, порез на пренос апсолутних права плаћао се код преноса уз накнаду трајног права коришћења градског грађевинског земљишта који врши општина физичком или правном лицу ради изградње објеката, као и код преноса уз накнаду трајног права коришћења и права градње на градском грађевинском земљишту, који се обавља између физичких, односно правних лица, односно физичких и правних лица.

Сагласно одредби члана 33. став 1. Закона о ПНИ, обвезник пореза на пренос апсолутних права био је дужан да под-

несе пореску пријаву у року од десет дана од дана настанка пореске обавезе.

Пореска обавеза настајала је даном закључења уговора о преносу апсолутних права. Ако уговор о промету апсолутног права на непокретности или одлука суда, односно решење надлежног управног органа нису пријављени или су пријављени неблаговремено, сматрало се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског или другог државног органа за пренос непокретности (члан 26. ст. 1. и 5. Закона о ПНИ).

Такође, према одредби члана 29. став 6. Закона, ако уговор о преносу апсолутног права или одлука суда, односно решење надлежног управног органа нису пријављени или су пријављени неблаговремено, сматраће се да је пореска обавеза настала даном сазнања надлежног пореског органа за пренос.

Ако је, како се наводи, 1995. године извршен пренос уз накнаду трајног права коришћења градског грађевинског земљишта, на тај пренос се порез на пренос апсолутних права плаћао. Уколико обвезник пореза пореску обавезу није пријавио у прописаном року, сматра се да је пореска обавеза настала даном сазнања за пренос, сагласно одредби члана 26. став 5. Закона о ПНИ, односно члана 29. став 6. Закона.

2. Даном сазнања пореског органа, у смислу наведене одредбе, не сматра се дан када је јавни конкурс за доделу земљишта објављен у средствима јавног информисања.

Наиме, чињеница да је конкурс за доделу права коришћења на земљишту објављен не значи и да је до доделе дошло, нити да је правни основ за пренос настао и пренос права коришћења на земљишту извршен, када и између којих лица, односно за коју накнаду.

3. Мишљење Министарства финансија број: 430-03-00184/2007-04 од 12.8.2007. године, на које се допис позива, дато је у вези са опорезивањем закупа грађевинског земљишта у државној својини, на период дужи од једне године или на неодређено време,

осим јавног грађевинског земљишта, у складу са чланом 23. став 2. Закона.

4. Сектор за фискални систем није надлежан за давање мишљења по питању „у чему је разлика између закупа и права коришћења земљишта“.

Порез на пренос апсолутних права се, принципијелно, плаћа на пренос који чини предмет опорезивања тим пореским обликом, а порези се (па самим тим и закуп, односно пренос права коришћења на земљишту као предмет опорезивања) уређују законом.

У том смислу, порез на пренос апсолутних права се плаћа код давања грађевинског земљишта у државној својини у закуп, на период дужи од једне године или на неодређено време, осим јавног грађевинског земљишта, почев од 8. јула 2007. године □ као дана од када је у примени одредба члана 23. став 2. Закона.

Пренос уз накнаду права коришћења градског, односно јавног или осталог грађевинског земљишта, предмет је опорезивања порезом на пренос апсолутних права и сада, а био је и пре 8. јула 2007. године.

3. Да ли се упис права својине на стану купљеном 2007. године може извршити ако постоји доказ о плаћеном порезу на пренос апсолутних права по основу тог уговора о купопродаји, али стигалац не располаже доказима да је порез плаћен и на преносе који су претходили уговору о купопродаји из 2007. године, по основу којих (ранијих) преноса није извршена промена имаоца права својине у земљишним, односно катастарским књигама?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-00-01294/2008-04 од 17.6.2008. год.)

Према одредби члана 38а Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон,

135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама, не може се вршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, односно о плаћеном порезу на наслеђе и поклон.

Плаћање дугованог износа пореза на пренос апсолутних права утврђеног на пренос права својине на стану по основу једног правног посла, не доводи до престанка основа за утврђивање и наплату пореза на пренос апсолутних права на конкретној непокретности по основу правног посла који му је претходио.

Дакле, када је право својине стечено извођењем од правног претходника (у конкретном случају, куповином), који правни претходник је такође право стекао извођењем од (претходног) правног претходника ванкњижним путем (тј. без уписа стеченог права својине у земљишне и катастарске књиге и за ту сврху, достављања доказа органу надлежном за упис, да је плаћен порез на пренос права које је стекао), упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама на последњег стицаоца права, не може се вршити без доказа о плаћеном порезу на последњи пренос којим је стечено то право, као и на преносе који су му претходили.

У складу са одредбом члана 25. став 1. Закона, обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона.

Лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза по том основу, а лице на које је пренето апсолутно право, које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права, јемчи солидарно за плаћање тог пореза (члан 42. Закона).

Дакле, купац стана није обвезник пореза на пренос апсолутних права, нити јемац за измирење пореске обавезе на пренос по основу правног посла у коме није био уговорна страна (ни продавац, ни купац), што значи ни по основу правног посла који је претходио уговору о купопродаји по основу кога је купио стан.

Према томе, купац стана није у обавези да измири неизмирену пореску обавезу по основу пореза на пренос апсолутних права из правног посла у коме није био уговорна страна, који је претходио уговору о купопродаји по основу кога је купио стан, осим у случају кад је законом којим су уређени порески поступак и пореска администрација прописано да је друго лице одговорно за испуњење обавезе пореског обвезника.

4. Да ли има ли законског основа да се пренос стана купцу првог стана ослободи од пореза на пренос апсолутних права ако је предметни стан раније био предмет преноса уз накнаду купцу првог стана за чији пренос је остварено право на пореско ослобођење?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00142/2008-04 од 17.6.2008. год.)

Према одредби члана 31а став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), порез на пренос апсолутних права не плаћа се на пренос права својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својинском уделу на стану или породичној стамбеној згради (у даљем тексту: стан) физичком лицу које купује први стан (у даљем тексту: купац првог стана), за површину која за купца првог стана износи до 40 м² и за чланове његовог породичног домаћинства који од 1. јула 2006. године нису имали у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије до 15 м² по сваком члану (у даљем тексту: одговарајући стан), под условом да:

- 1) је купац првог стана пунолетни држављанин Републике Србије, са пребивалиштем на територији Републике Србије;
- 2) купац првог стана од 1. јула 2006. године до дана овере уговора о купопродаји на основу кога купац стиче први стан, није имао у својини, односно сусвојини стан на територији Републике Србије.

Према одредби члана 31б Закона, право на пореско ослобођење у складу са одредбама члана 31а Закона нема обвезник који право својине на стану преноси:

1) лицу на основу чије прве куповине стана је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона;

2) члану породичног домаћинства купца првог стана за кога је једном остварено право на рефундацију пореза на додату вредност, у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност, или на пореско ослобођење од плаћања пореза на пренос апсолутних права у складу са одредбама овог става и члана 31а Закона.

Право на пореско ослобођење из чл. 31а и 31б Закона може се остварити само на основу уговора о купопродаји првог стана овереног после ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину – „Сл. гласник РС“, бр. 61/07 (члан 27. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину – „Сл. гласник РС“, бр. 61/07).

Према томе, када су испуњени Законом прописани услови за пореско ослобођење на пренос стана купцу првог стана, обвезник може остварити то право у прописаном обиму, независно од тога да ли је предметни стан раније био предмет преноса уз накнаду другом лицу као купцу првог стана за чији је пренос остварено право на пореско ослобођење, у складу са чл. 31а и 31б Закона.

У конкретном случају, ако је преносилац права својине на стану физичко лице, које је тај стан стекло куповином као купац првог стана – на који пренос је остварено право на пореско ослобођење у прописаном обиму, нема законских сметњи да се на продају стана који то лице врши оствари право на пореско ослобођење (у прописаном обиму), уколико се стан продаје купцу првог стана и ако су испуњени сви Законом прописани услови (за

купца првог стана и чланове његовог породичног домаћинства за које се купује први стан).

Чињенично стање од утицаја на постојање и обим права на ослобођење од пореза на пренос апсолутних права, у сваком конкретном случају, на основу пружених доказа, утврђује порески орган надлежан према месту на коме се налази непокретност на којој се пренос права својине врши.

5. Висина стопе пореза на пренос апсолутних права на непокретности (стану) када је уговор о купопродаји непокретности (стана) закључен и оверен у суду у 02.4.2007. године, а пореска обавеза није пријављена пореском органу у законском року, па је решење о утврђивању пореза донето након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 61/07)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00145/2008-04 од 12.6.2008. год.)

Према одредби члана 28. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 61/07, у даљем тексту: Закон о изменама и допунама Закона), који је ступио на снагу 08. јула 2007. године, порез на пренос апсолутних права, за чије утврђивање је поступак започет по прописима који су важили до дана ступања на снагу тог закона, утврдиће се применом закона који је био на снази у време настанка пореске обавезе.

У складу са одредбом члана 28. став 2. Закона о изменама и допунама Закона, порез на пренос апсолутних права, за чије утврђивање пореска обавеза настане даном сазнања надлежног пореског органа у смислу члана 29. став 6. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“ бр. 26/01 ... и 135/04), након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона, утврдиће се применом одредаба Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01 ... и 61/07).

Према томе, ако је поступак утврђивања пореза на пренос апсолутних права по уговору о купопродаји непокретности започет до 07.7.2007. године, порез на пренос апсолутних права утврђује се применом пореске стопе од 5%.

Уколико је пореска обавеза настала сазнањем пореског органа за пренос и поступак утврђивања пореза започет од 08.7.2007. године, порез на пренос апсолутних права утврђује се применом пореске стопе од 2,5%.

Министарство финансија напомиње да се, сагласно члану 33. став 2. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... и 61/07), порески поступак покрене кад Пореска управа изврши ма коју радњу у циљу вођења поступка.

У конкретном случају, надлежни порески орган утврђује чињенично стање од утицаја на постојање и висину пореске обавезе на пренос апсолутних права, на које примењује материјално право. То значи да ће и у конкретном случају, код утврђивања пореза, применити пореску стопу од 5% или 2,5%, зависно од тога да ли је поступак утврђивања пореза започет пре или од 08.7.2007. године.

6. Да ли је купац стана у обавези да плати неизмирени порез на пренос апсолутних права по основу правног посла који је претходио правном послу по основу кога је купио конкретан стан?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 430-03-00115/2008-04 од 20.5.2008. год.)

1. Према одредби члана 25. став 1. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 26/01, 45/02–СУС, 80/02, 80/02–др. закон, 135/04 и 61/07, у даљем тексту: Закон), обвезник пореза на пренос апсолутних права је продавац, односно преносилац права из чл. 23. и 24. Закона.

Лице на које је пренето апсолутно право јемчи супсидијарно за плаћање пореза на пренос апсолутних права. Лице на које је пренето апсолутно право које се уговором обавезало да плати порез на пренос апсолутних права јемчи солидарно за плаћање тог пореза (члан 42. Закона).

Дакле, купац стана није обвезник пореза на пренос апсолутних права, нити је мац за измирење пореске обавезе на пренос по основу правног посла у коме није био уговорна страна (ни продавац, ни купац), што значи ни када је тај правни посао претходио уговору о купопродаји по основу кога је купио стан.

Према томе, купац стана није у обавези да измири неизмирену пореску обавезу по основу пореза на пренос апсолутних права из правног посла у коме није био уговорна страна, који је претходио уговору о купопродаји по основу кога је купио стан, осим у случају кад је законом којим су уређени порески поступак и пореска администрација прописано да је друго лице одговорно за испуњење обавезе пореског обвезника.

Међутим, плаћање дугованог износа пореза на пренос апсолутних права утврђеног на пренос права својине на стану по основу једног правног посла, не доводи до престанка основа за утврђивање и наплату пореза на пренос апсолутних права на конкретној непокретности по основу правног посла који му је претходио.

С тим у вези, а имајући у виду одредбу члана 38а Закона, према којој се упис права на непокретности у земљишним, катастарским и другим јавним књигама, не може вршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права, то значи да када је право својине стечено извођењем од правног претходника (у конкретном случају, куповином), који правни претходник је такође право стекао извођењем од (претходног) правног претходника ванкњижним путем (тј. без уписа стеченог права својине у земљишне и катастарске књиге и за ту сврху, достављања доказа органу надлежном за упис да је порез, у вези са преносом права чији се упис врши, плаћен), упис права на непокретности у

земљишним, катастарским и другим јавним књигама на последњег стицаоца права не може се вршити без доказа о плаћеном порезу на пренос апсолутних права на (последњи) пренос којим је стечено право које последњи стицалац жели да упише, као и на преносе који су му претходили.

2. У складу с одредбом члана 24. став 6. Закона о порезима на имовину („Сл. гласник РС“, бр. 76/91 ... и 28/94), који је био у примени у време када је, према наводима из дописа, купац по основу промета који је претходио промету по основу кога је последњи стицалац купио стан ступио у посед непокретности тј. 1. јула 1992. године, ако уговор о промету непокретности или одлука суда нису пријављени или су пријављени неблаговремено пореска обавеза настаје даном сазнања државног органа о промету непокретности.

Дакле, ако уговор којим је уговорена изградња и продаја стана између Грађевинског предузећа „Рад“ и правног претходника последњег стицаоца надлежном пореском органу (како се наводи) није пријављен, пореска обавеза на пренос апсолутних права по основу тог уговора настаје даном сазнања надлежног пореског органа за конкретан пренос.

Према томе, када надлежни порески орган сазна за пренос апсолутних права који подлеже опорезивању за који пореска пријава није поднета, па и када до сазнања дође подношењем писмена са приложеним правним основом преноса апсолутних права од стране лица које има правни интерес да добије доказ о плаћеном порезу за потребе уписа права у земљишним, односно катастарским књигама, тада настаје пореска обавеза на пренос апсолутних права, што значи да порески орган има законско овлашћење да утврди пореску обавезу на пренос апсолутних права и кад није поднета пореска пријава.

Чланом 55. став 3. Закона о пореском поступку и пореској администрацији („Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 61/07) прописано је да ако порески обвезник не поднесе пореску пријаву, пореско решење о утврђивању пореза донеће се на основу података из

пословних књига и евиденција пореског обвезника и чињеничног стања утврђеног у поступку контроле.

Министарство финансија напомиње да право Пореске управе на утврђивање пореза и споредних пореских давања застарева за три године од дана када је застарелост почела да тече. Ако порески обвезник не поднесе пореску пријаву, у складу са законом, као и у случају избегавања плаћања пореза и споредних пореских давања, право на утврђивање пореза и споредних пореских давања застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече. Застарелост права на утврђивање пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је требало утврдити порез, односно споредно пореско давање (члан 114. Закона о пореском поступку и пореској администрацији – „Сл. гласник РС“, бр. 80/02 ... 61/07, у даљем тексту: ЗППА).

Право Пореске управе на наплату пореза и споредних пореских давања застарева за пет година од дана када је застарелост почела да тече. Застарелост права на наплату пореза и споредних пореских давања почиње да тече од првог дана наредне године од године у којој је обавеза пореског дужника доспела за плаћање (члан 114б ЗППА). Застарелост се прекида сваком радњом Пореске управе предузетом против пореског дужника у циљу утврђивања и наплате пореза и споредних пореских давања. После прекида застарелост почиње тећи изнова, а време које је протекло пре прекида не рачуна се у законом одређени рок за застарелост (члан 114д ЗППА).

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ГРАЂАНА

1. Порески третман прихода који оствари физичко лице – риболовац од продаје уловљене рибе угоститељском објекту

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-181/2007-04 од 26.5.2008. год.)

Одредбом чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“, бр. 24/01, 80/02, 135/04, 62/06, 65/06–испр. и 7/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да порез на доходак грађана плаћају физичка лица на приходе из свих извора сем оних који су посебно изузети Законом.

Приходи које остварују физичка лица, у конкретном случају риболовци, од продаје уловљене рибе угоститељском објекту, имају порески третман осталих – других прихода и подлежу плаћању пореза на доходак грађана у складу с одредбама члана 85. Закона.

Порез на доходак грађана на друге приходе плаћа се по стопи од 20% на основицу коју чини опорезиви приход који представља бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20%, у складу с одредбама чл. 85. и 86. Закона.

Порез на друге приходе утврђује се и плаћа по одбитку када је исплатилац прихода правно лице или предузетник, сагласно члану 99. Закона. То значи да за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени приход исплатилац обрачунава, обуставља и

уплаћује порез на прописане рачуне у моменту исплате прихода, у складу са прописима који важе на дан исплате прихода (члан 101. Закона).

Исплатилац прихода дужан је да у законом прописаном року надлежном пореском органу достави пореску пријаву на Обрасцу ПП ОПЈ-6, сагласно одредбама Правилника о начину утврђивања, плаћања и евидентирања пореза по одбитку и о садржини збирне пореске пријаве о обрачунатом и плаћеном порезу по одбитку („Сл. гласник РС“, бр. 137/04 и 82/06).

Са становишта обавезе плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање на примање по основу уговорене накнаде плаћа се допринос за пензијско и инвалидско осигурање по стопи од 22%, сагласно члану 7. став 1. тачка 9) и чл. 12, 28, 36, 41, 44. и 57. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 7/08), а за лица која нису осигурана по другом основу на уговорену накнаду плаћа се и допринос за обавезно здравствено осигурање по стопи од 12,3%, сагласно чл. 8, 28, 36, 41, 44. и 57. тог закона.

ДОПРИНОСИ ЗА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

1. Основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање за службенике (запослене) амбасаде који се привремено упућују на рад у иностранство у трајању од неколико месеци

(Мишљење Министарства финансија, бр. 414-00-67/2008-04 од 23.5.2008. год.)

Одредбом члана 13. став 1. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС“, бр. 84/04, 61/05, 62/06 и 7/08, у даљем тексту: Закон) прописано је да је основица доприноса за запослене и за послодавце зарада, односно плата и накнада зараде, односно плате у складу са законом који уређује радне односе, општим актом и уговором о раду, односно решењем надлежног органа.

Према одредби члана 14. ст. 1. и 2. Закона, основица доприноса за упућене раднике, ако нису обавезно осигурани по прописима државе у коју су упућени или ако међународним уговором није друкчије одређено, као и за послодавце, је износ зараде коју би, у складу са законом, општим актом и уговором о раду, остварили у Републици на истим или сличним пословима и основица не може

бити нижа од двоструке најниже месечне основице доприноса из члана 37. тог закона.

Према члану 105. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/05 и 61/05) одговарајућа зарада на коју запослени има право, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, састоји се од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. Тако утврђена зарада садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде сагласно ставу 2. тог члана закона.

Под зарадом, у смислу наведеног члана 105. Закона о раду, сматрају се сва примања из радног односа, осим накнада трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тач. 1)–4) и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1) овог закона.

Имајући у виду наведене законске одредбе и наводе из дописа, Министарство финансија је мишљења да основицу за обрачунавање и плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање за службенике (запослене) амбасаде који се привремено упућују на рад у иностранство представља износ зараде коју би, у складу са законом, општим актом и уговором о раду, у сваком конкретном месецу остварили у Републици на истим или сличним пословима, с тим да основица не може бити нижа од двоструке најниже месечне основице доприноса из члана 37. овог закона.

ЦАРИНЕ

1. Царинско сврставање latoflex летвица

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00363/2008-17 од 30.6.2008. год.)

У складу са чланом 3. Закона о Царинској тарифи („Сл. гласник РС“, бр. 62/05 и 61/07) номенклатура обухвата:

1) наименовање одељака, глава, раздела, тарифних бројева и тарифних подбројева са њиховим нумеричким ознакама;

2) напомене уз одељке и главе, напомене за тарифне подбројеве и додатне напомене;

3) основна правила за примењивање Царинске тарифе.

Према Основном правилу за примењивање Царинске тарифе 1, производи се сврставају према наименовањима тарифних бројева, напоменама уз одговарајуће одељке и главе, као и према основним правилима за примењивање Царинске тарифе, ако она нису у супротности са садржајем тарифних подбројева и напомена уз одељке и главе.

Према Основном правилу 2 (а), као производ који је наведен и обухваћен у наименовању неког тарифног броја сматра се и производ који је некомплетан или недовршен, под условом да при царињењу има битна својства комплетног или довршеног производа.

У конкретном случају, реч је о летвицама правоугаоног попречног пресека (1320x60x10mm), лучно савијеним и еластичним по целој дужини. Користе се за израду еластичних подлога за лежајеве или уграђују у расклопиве механизме двоседа, троседа и сл. Летвице су у моменту царињења недовршене, али имају битна својства довршеног производа. Оне представљају јасно препознатљив дрвени део намештаја и стога се сврставају у тарифни став 9403 90 30 00 са наименовањем „остали намештај и његови делови: делови: од дрвета“. Ово је у складу са Коментаром Царинске тарифе уз Одељак XX, Глава 94, део „Делови“ (књига III, страна 1699) где се наводи да се у тар. бр. 9401 до 9403 и 9405 израз „делови“ односи на предмете, било да су обрађени или необрађени, који се могу распознати по облику или другим специфичним особинама као делови намењени једино или углавном за неки предмет из тих тарифних бројева.

Сходно члану 28. став (2) Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03 ... 62/06), обавезујуће обавештење о сврставању робе по Царинској тарифи има дејство одлуке донете у управном поступку. У складу са чланом 24. Царинског закона, против првостепене одлуке коју у управном поступку донесе царински орган може се уложити жалба Комисији за жалбе Управе царина.

2. Право на увоз путничког аутомобила ради обављања такси делатности

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 335-00-00405/2008-17 од 30.6.2008. год.)

Одлуком о критеријумима на основу којих се одобравају царински контингенти („Сл. гласник РС“, бр. 130/2003) ближе су предвиђени услови под којима такси возач има право по основу царинског контингента да увезе аутомобил уз ослобођење од

плаћања царине, за потребе обављања своје делатности. У складу са тачком 1. подтачка 1) Одлуке, такси возач може по основу царинског контингента да увезе само један путнички аутомобил и то под условом да је регистрован за обављање такси превоза и да се делатношћу превоза бави непрекидно најмање две године пре подношења захтева за одобрење царинског контингента.

У конкретном случају, на основу навода из дописа, као и увидом у приложену документацију, Министарство финансија је сазнања да је 17.12.2007. године привремено прекинуто обављање делатности.

Сходно наведеном, Министарство је мишљења да нису испуњени услови за увоз аутомобила уз ослобођење од плаћања царине по наведеном правном основу.

3. Остваривање права на преференцијални статус робе приликом увоза по основу Споразума о трговини текстилним производима између Републике Србије и Европске заједнице („Сл. гласник РС“, бр. 45/05)

(Мишљење Министарства финансија, бр. 483-00-00048/2008-17 од 30.6.2008. год.)

Декларацију са исправама потребним ради примене прописа којима је уређен поступак за који је роба пријављена може да поднесе увозник односно лице које он овласти (шпедитер). Декларација мора да садржи све податке неопходне за примену прописа којима је уређен царински поступак за који се роба пријављује. Такође, ради остваривања права на преференцијални статус робе приликом увоза у Србију по основу међународних споразума, декларант је дужан да поднесе царинском органу документацију (ЕУР.1 или изјаву на фактури) на основу које се може доказати да производи имају статус „производа са пореклом“.

Имајући у виду да у конкретном случају приликом подношења декларација у периоду од 2006. године до 1. јануара 2008. године није поднета документација на основу које се доказује порекло робе из Европске заједнице иако је, према наводима из дописа и прилозима, иста постојала, те да из тог разлога није остварено право на примену поменутог споразума, Министарство финансија упућује да се сходно члану 105. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03 ... 62/06) поднесе захтев Управи царина за накнадну контролу декларација. Ако се накнадном провером декларација утврди да су прописи који уређују царински поступак примењени на основу неистинитих или непотпуних података, царински орган ће у складу са прописима предузети потребне мере за правилно спровођење поступка, у складу са новим околностима. Поступак накнадне контроле се може спроводити до истека рока од пет година од дана прихватања декларације.

4. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз моторног возила наслеђеног у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр. 07-00-00289/2008-17 од 24.6.2008. год.)

Чланом 192. став 1. тачка 6. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон) прописано је ослобођење од плаћања увозних дажбина за домаће држављане и стално настањене стране држављане – на предмете наслеђене у иностранству. Сходно члану 251. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга („Сл. гласник РС“, бр. 127/03 ... 80/07), ради коришћења наведене повластице корисник повластице подноси царинском органу одлуку о наслеђивању надлежног домаћег или страног суда, односно надлежног страног органа, или

потврду дипломатско-конзуларног представништва у иностранству, а уколико се ради о наслеђивању моторног возила потребно је, сагласно члану 251. став 4. наведене Уредбе, да документа о власништву гласе на име оставиоца.

Министарство финансија напомиње да се приликом спровођења поступка царињења робе, поред царинских, примењују спољнотрговински, девизни и други прописи, као и Уредба о увозу моторних возила („Сл. гласник РС“, бр. 106/2005) којом је регулисан увоз моторних возила која морају, сагласно овој Уредби, да имају мотор стандарда Еуро 3. Примена ове уредбе је у надлежности Министарства економије и регионалног развоја.

5. Примена члана 192. став 1. тачка 11а Царинског закона

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-00209/2008-17 од 19.6.2008. год.)

Чланом 192. став 1. тачка 11а Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон) прописано је ослобођење од плаћања увозних дажбина на увоз путничких аутомобила за особе са инвалидитетом са телесним оштећењем од најмање 70%, војне инвалиде од прве до пете групе, цивилне инвалиде рата од прве до пете групе, слепа лица, лица оболела од дистрофије или сродних мишићних и неуромишићних обољења, од парализације и квадриплегије, церебралне и дечије парализе и од мултиплекс склерозе, родитељи вишеструко ометене деце која су у отвореној заштити, односно о којима родитељи непосредно брину.

Имајући у виду да је наведеним чланом Царинског закона прописано ослобођење од плаћања увозних дажбина на увоз путничких аутомобила, то у конкретном случају значи да ратни војни инвалид може на основу наведеног члана да увезе само

путнички аутомобил, а не и моторно возило „Fiat Doblo Cargo“ које, сагласно Закону о Царинској тарифи („Сл. гласник РС“, бр. 62/05 и 61/07), спада у групу комби возила из тарифног броја 8703.

6. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз рукометних лопти за потребе рукометних клубова у Србији, а које је Рукометни савез Србије као донацију Европске рукометне федерације добио од Adidas International из Амстердама

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00369/2008-17 од 16.6.2008. год.)

Чланом 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01 и 36/02) прописано је да донација и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

Прималац донације и помоћи ослобођен је од плаћања царине, других увозних дажбина и такси које се плаћају приликом увоза робе која је предмет донације и хуманитарне помоћи (члан 5. истог Закона).

Имајући у виду наведено, мишљење Министарства финансија је да повластица из члана 5. наведеног Закона може да се оствари уколико се, уз захтев за ослобођење од плаћања увозних дажбина, поднесе царинарници:

1. изјава донатора, односно даваоца хуманитарне помоћи из које се види да се роба шаље бесплатно, односно други доказ да се роба плаћа из средстава прикупљених по основу донације и помоћи или из средстава остварених реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права;

2. изјаву да ће роба бити употребљена у спортске сврхе;

3. извод из одговарајућег регистра да се Рукометни савез Србије бави спортском делатношћу.

Право на ослобођење од плаћања увозних дажбина по основу донације остварује се на надлежној царинарници уз подношење наведене документације.

Министарство финансија, такође, напомиње да је истим Законом прописано да се роба која је предмет наведене повластице не може употребити у друге сврхе осим у сврхе за које је била ослобођена од плаћања увозних дажбина у року од три године од дана стављања исте у слободан промет.

На основу поднетог захтева царинарница доноси решење.

7. Могућност ослобођења од плаћања увозних дажбина на увоз спортске опреме за потребе рукометних репрезентација Републике Србије, а коју у облику донације Рукометни савез Србије прима као први део по Уговору за ову годину од стране Himmel из Данске

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00370/2008-17 од 16.6.2008. год.)

Чланом 2. Закона о донацијама и хуманитарној помоћи („Сл. лист СРЈ“, бр. 53/01, 61/01 и 36/02) прописано је да донација и хуманитарна помоћ могу бити у роби, осим дувана и дуванских прерађевина, алкохолних пића и путничких аутомобила, услугама, новцу, хартијама од вредности, имовинским и другим правима.

Прималац донације и помоћи ослобођен је од плаћања царине, других увозних дажбина и такси које се плаћају приликом увоза робе која је предмет донације и хуманитарне помоћи (члан 5. истог Закона).

Имајући у виду наведено, мишљење Министарства финансија је да повластица из члана 5. наведеног Закона може да се оствари уколико се, уз захтев за ослобођење од плаћања увозних дажбина, поднесе царинарници:

1. изјава донатора, односно даваоца хуманитарне помоћи из које се види да се роба шаље бесплатно, односно други доказ да се роба плаћа из средстава прикупљених по основу донације и помоћи или из средстава остварених реализацијом хартија од вредности и по основу коришћења уступљених права;

2. изјаву да ће роба бити употребљена у спортске сврхе;

3. извод из одговарајућег регистра да се Рукометни савез Србије бави спортском делатношћу.

Право на ослобођење од плаћања увозних дажбина по основу донације остварује се на надлежној царинарници уз подношење наведене документације.

Министарство финансија, такође, напомиње да је истим Законом прописано да се роба која је предмет наведене повластице не може употребити у друге сврхе осим у сврхе за које је била ослобођена од плаћања увозних дажбина у року од три године од дана стављања исте у слободан промет.

На основу поднетог захтева царинарница доноси решење.

8. Царински третман увоза коришћене опреме од стране лизинг компанија

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00092/2008-17 од 7.4.2008. год.)

Коришћена опрема која је у функцији првобитне намене и функционалности (роба која је технички исправна) не третира се као отпад у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04) и Правилником о документацији која се подноси уз захтев за увоз, извоз и транзит отпада („Сл. лист СРЈ“, бр. 69/99), а имајући у виду и Листу 1 – „Опасни отпад“, која је саставни део Правилника.

У складу са чланом 94. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон), у спровођењу царинског поступка за који је роба декларисана примењују се прописи који важе на дан прихватања декларације.

Са друге стране, Министарство финансија напомиње да је чланом 32. Закона о државној управи („Сл. гласник РС“, бр. 79/05 и 101/07), између осталог, дефинисан однос министарстава и органа управе у саставу министарстава. Ставом 1. истог члана прописано је да послове из свог делокруга орган у саставу врши самостално, што значи да Министарство финансија није овлашћено да Управи царина, као органу управе у свом саставу, даје инструкције у погледу поступања у неком предмету.

9. Царински третман преноса права власништва над возилима међународне хуманитарне организације „Покрет за мир“ (која престаје са радом на територији Србије) на удружење грађана – Иницијатива за развој и сарадњу „ИДС“ Србије, које наставља са хуманитарним радом

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00178/2008-17 од 4.4.2008. год.)

Возила која су привремено увезена могу се ставити у царински поступак пуштања робе у слободан промет или поступак привременог увоза. Сагласно члану 111. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон), поступак привременог увоза може се применити на основу одобрења царинског органа, које се може издати под условима предвиђеним чланом 112. Царинског закона.

Иначе, право на увоз може се остварити уколико предметно возило испуњава услове из Уредбе о увозу моторних возила („Сл. гласник РС“, бр. 106/05), којом су прописани услови за увоз

моторних возила са мотором стандарда Еуро 3, уз плаћање увозних дажбина тј. царине по стопи од 20% и ПДВ по стопи од 18%, као и компензаторне камате по стопи која је једнака годишњој есконтној стопи Народне банке Србије увећаној за 15 процентних поена, применом комфорне методе обрачуна, сагласно Одлуци о стопи компензаторне камате („Сл. гласник РС“, бр. 118/04).

Моторна возила са црногорским таблицама могу се увести под истим условима као и моторна возила из других земаља уз примену царинских, спољнотрговинских, девизних и пореских прописа, што значи да на увоз моторних возила из Републике Црне Горе у Републику Србију постоји обавеза плаћања увозних дажбина.

10. Могућност ослобађања од плаћања увозних дажбина на увоз путничког аутомобила по основу рада у иностранству

(Мишљење Министарства финансија, бр. 335-00-00155/2008-17 од 27.3.2008. год.)

Одредбама члана 192. став 1. тачка 3а Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон) прописано је да су ослобођени од плаћања увозних дажбина домаћи држављани – чланови посада домаћих бродова и домаћи држављани који су по ма ком основу били на раду у иностранству непрекидно најмање две године – на предмете домаћинства, осим на моторна возила.

Имајући у виду наведено, домаћи држављани који се враћају са рада из иностранства не могу бити ослобођени од плаћања увозних дажбина на увоз моторног возила.

Право на увоз може се остварити уколико предметно возило испуњава услове из Уредбе о увозу моторних возила („Сл. гласник РС“, бр. 106/05), којом су прописани услови за увоз моторних

возила са мотором стандарда Еуро 3, уз плаћање увозних дажбина, тј. царине по стопи од 20% и ПДВ по стопи од 18%.

11. Царински прописи који регулишу увоз и извоз робе из Србије, а која се купује електронским путем

(Мишљење Министарства финансија, бр. 06-00-279/2007-17 од 21.3.2008. год.)

У конкретном случају, имајући у виду информације добијене у преписци, произилази да се посао електронске продаје робе огледа у томе што за потребе физичких лица предузеће посредује у интернет куповини, а роба се допрема као поштанска пошиљка путем јавног поштанског сервиса или путем курирских компанија. Сагласно одредби члана 16. став 3. Царинског закона („Сл. гласник РС“, бр. 73/03, 61/05, 85/05–др. закон и 62/06–др. закон), царинска роба се мора пријавити царинском органу ради спровођења царинског поступка.

Ради реализације посла посредовања у интернет куповини и увоза тако купљене робе могуће је спровођење царинског поступка стављања робе у слободан промет на следеће начине:

1. Подношењем царинске исправе која се користи у поштанском саобраћају за царинење коју подноси јавни поштански оператор (ЈП ПТТ саобраћаја „Србија“) у име и за рачун физичког лица – примаоца пошиљке (Увозна поштанско-царинска декларација за грађане). Декларацију са пошиљком пошта уручује примаоцу по претходној уплати царинских дажбина;

2. Подношењем декларације за стављање у слободан промет робе допремљене поштом, у име и за рачун предузећа Е–дућан под условом да је у документима која прате пошиљку као прималац робе назначено то предузеће;

3. Подношењем декларације за стављање у слободан промет робе допремљене другим видовима саобраћаја, при чему се

роба мора претходно ставити у привремени смештај. Царинска декларација се подноси на име физичког лица или на име предузећа Е–дућан у зависности од тога ко је назначен као прималац робе;

4. Спровођењем поступка царинења предвиђеног за експресне пошिल्ке, под условима и на начин предвиђен одредбама члана 103. Царинског закона и чл. 201. до 205. Уредбе о царински дозвољеном поступању са царинском робом, пуштању царинске робе и наплати царинског дуга („Сл. гласник РС“, бр. 127/03 ... 80/07).

У односу на предлог који се односи на ослобођење од плаћања свих увозних дажбина на поштанске пошिल्ке у вредности до 100 евра, Министарство финансија указује да је ова повластица била прописана Царинским законом, али је иста 2006. године ограничена у вредности до 20 евра, чиме је наведени износ изједначен са земљама у региону. Истовремено је на овај начин изједначен порески третман робе која се увози и робе која се налази у унутрашњем промету.

Што се тиче примедби и предлога у погледу висине такси при увозу робе за физичка лица, купљене преко интернета у иностранству, при чему фирма Е–дућан посредује у куповини исте, Министарство финансија указује да је Сектор за царински систем и политику предложио смањење административних такси прописаних Тарифом Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03 ... 42/06), као и предложио Одлуку о допуни Одлуке о врсти, висини и начину плаћања накнада за услуге царинског органа („Сл. гласник РС“, бр. 7/04 и 97/05) којом би се укинуле накнаде за процесну обраду царинске исправе и накнаде стварних трошкова царинског органа у вези са царинским поступком. Такође, Министарство указује на чињеницу да се поменути прописи налазе у законодавној процедури.

ИЗБЕГАВАЊЕ ДВОСТРУКОГ ОПОРЕЗИВАЊА

1. Да ли се још увек примењује Уговор о избегавању двоструког опорезивања са Италијом?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-01-1381/2008-04 од 26.6.2008. год.)

Између СФР Југославије и Италијанске Републике закључен је Споразум о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, са Протоколом („Сл. лист СФРЈ – Међународни уговори“, бр. 2/83) који се примењује од првог јануара 1986. године.

Споразум производи правно дејство и у билатералним економским односима између Републике Србије и Италије.

Посебно се напомиње да Устав Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06), у члану 16, поред осталог, предвиђа да: „Опште прихваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују.“

2. Примена Уговора о избегавању двоструког опорезивања са Швајцарском када је реч о исплати заосталих пензијских давања

(Мишљење Министарства финансија, бр. 413-01-966/2008-04 од 16.4.2008. год.)

Између Савета министара Србије и Црне Горе и Швајцарског савезног већа закључен је Уговор о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и на имовину, са Протоколом („Сл. лист СЦГ – Међународни уговори“, бр. 11/2005) који се примењује од првог јануара 2007. године.

Уговор производи правно дејство и у билатералним економским односима између Републике Србије и Швајцарске.

Посебно се напомиње да Устав Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 98/06), у члану 16, поред осталог, предвиђа да: „Опште прихваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни су део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују.“

Члан 18. (Пензије) Уговора прописује да:

„Зависно од одредаба става 2. члана 19. овог уговора, пензије и остала слична примања која се исплаћују резиденту државе уговорнице по основу ранијег радног односа опорезују се само у тој држави“.

Истовремено, тачка 5. Протокола (који је интегрални део Уговора) у вези са чланом 18. (Пензије), поред осталог, прописује да се подразумева да израз „пензија“ употребљен у члану 18. овог уговора не покрива само периодичне исплате, него и једнократне исплате.

Имајући у виду наведено, а након писане кореспонденције са надлежним органима Швајцарске (из члана 3. Уговора), као и на основу информација добијених од тих органа, Министарство финансија је резиденту Републике Србије, на захтев надлежних швајцарских органа (и у њиховом обрасцу), потврдило да је Министарство финансија упознато да ће дотичном пореском обвезнику бити исплаћен новчани износ од 33.243,65 швајцарских франака.

Наведени новчани износ представља повраћај (од надлежног пензијског фонда у Швајцарској) претходно обустављеног пореза по одбитку, на име једнократне исплате заосталих потраживања (пензија) које је обвезник имао према фонду.

У конкретном случају, ради се о исплати заосталих пензијских давања, која су резултат претходних (током радног века) уплата доприноса за пензијско осигурање које је именовани вршио на обавезној основи. Ово из разлога јер у Швајцарској сва запослена лица имају обавезу да уплаћују доприносе у пензијски фонд свог послодавца, без обзира да ли се ради о приватном послодавцу или о држави као послодавцу.

ЈАВНИ РАСХОДИ

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

1. Овлашћење Министарства финансија у вези са радом и поступањем Управе за јавне набавке и Комисије за заштиту права

(Мишљење Министарства финансија, бр. 401-00-698/2008-27 од 26.6.2008. год.)

Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05), којим је образована Управа за јавне набавке, дефинисан је њен статус, као посебне организације за обављање стручних послова у области јавних набавки ради обезбеђивања услова за економичну, ефикасну и транспарентну употребу јавних средстава за јавне набавке и подстицања конкурентности и равноправности понуђача у поступцима јавних набавки и утврђени су послови које ова управа обавља (чл. 18. и 19).

При Управи за јавне набавке, на основу овог закона, образована је Комисија за заштиту права, која обезбеђује заштиту права понуђача и јавног интереса, у свим фазама поступка јавне набавке (члан 128), а начин рада, поступање и овлашћење ове комисије утврђено је у делу VIII. Заштита права понуђача и јавног интереса, на начин како је то одредбама овог закона и дефинисано.

Имајући у виду овако Законом уређена питања у вези са организацијом, статусом и радом Управе за јавне набавке и Комисије за заштиту права, Министарство финансија указује да су ови субјекти у свом раду и поступању самостални и независни, као и да, према одредбама Закона о јавним набавкама, Министарство финансија нема законског основа нити утврђеног овлашћења да

врши увид, надзор или други вид контроле над радом ове управе и комисије, те из наведеног разлога ово министарство нема законских могућности да поступи по молби тј. да испита конкретни случај у смислу поступања Комисије за заштиту права по одредбама Закона о јавним набавкама.

2. Законитост поступања наручиоца када је у питању јавна набавка одржавања моторних возила који као обавезни услов за учешће у поступку траже да понуђач мора бити овлашћени сервисер за поправку возила која више нису у гарантном року произвођача

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-189/2008-27 од 28.5.2008. год.)

Министарство финансија је размотрило допис број: 011-00-176/2006-08 од 11. маја 2006. године, којим је дало следеће мишљење:

„Према члану 6. став 1. и члану 54. став 2. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) утврђено је да наручилац не може да ограничи конкуренцију међу понуђачима, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача неоправданом употребом рестриктивног поступка нити коришћењем дискриминаторских критеријума, као и да критеријуми на основу којих наручилац бира најбољу понуду у конкурсној документацији морају бити описани и вредновани, не смеју бити дискриминаторски и морају стајати у логичној вези са садржином јавне набавке, одакле произлази да би се навођење услова у конкурсној документацији за јавну набавку одржавања моторних возила да „понуђач може бити овлашћени сервис“, могао сматрати дискриминаторским у смислу Закона о јавним набавкама, јер се навођењем таквог услова искључују сви други сервиси да као понуђачи учествују у поступку јавне набавке.“

Такође, Министарство финансија је мишљења да наручилац може у конкурсној документацији тражити од понуђача

да приложе стручне референце, што би у случају јавне набавке за поправку возила која нису у гарантном року могао бити „списак најважнијих пружених услуга“ у последње три године (члан 46. тачка 5) под (а). У конкретном случају, „најважнијим пруженим услугама“ могле би се сматрати услуге поправке врсте и марке возила за која се спроводи јавна набавка услуге поправке или сервисирања. Такође, наручилац може да у јавном позиву или позиву за достављање понуда и у конкурсној документацији одреди референце, као елемент економски најповољније понуде, којима даје одређени значај, тј. одређени број пондера, што у случају јавне набавке услуга за поправку или сервисирање одређених возила значи да би највећи број пондера по том елементу критеријума добио понуђач који има највећи број пружених услуга за поправку или сервисирање конкретне врсте и марке возила.

Навођење референци у јавном позиву или позиву за достављање понуда и у конкурсној документацији, као и бодовање одређених референци није дискриминаторски услов у смислу Закона о јавним набавкама, док се навођење као обавезног услова да понуђач може бити само овлашћени сервис може сматрати дискриминаторским условом у смислу овог закона.

Такође, Министарство финансија указује да мишљења надлежних ресорних министарстава немају обавезујућу снагу, већ су смернице за примену закона, а Народна скупштина Републике Србије овлашћена је за давање аутентичних тумачења закона која су обавезујућа, тј. имају снагу закона.

3. Примена члана 98. став 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 011-00-00181/2008-27 од 27.5.2008. год.)

Одредбама члана 98. става 1. тачка 9) Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03, 55/04 и 101/05) утврђено је да се одредбе овог закона не односе на услуге

истраживања и развоја (осим у случају када резултате истраживања наручилац користи искључиво за своје потребе) под условом да трошкове ових услуга сноси у потпуности наручилац.

Из наведене одредбе произилази да су од примене Закона изузете услуге истраживања и развоја чији резултати неће користити само наручиоцу за његове потребе, већ ће добијени резултати, с обзиром на нова сазнања и напредак у одређеној области до кога се дошло истраживањем, бити коришћени шире.

Наведена одредба се може применити само ако су услуге које су предмет набавке по својој природи и суштини услуге истраживања и развоја. Питање природе и суштине услуге истраживања и развоја није уређено прописима из области јавних набавки, већ је уређено прописима којима се уређује систем научноистраживачке делатности. Наиме, чланом 3. Закона о научноистраживачкој делатности („Сл. гласник РС“, бр. 110/05 и 50/06) одређено је да „научноистраживачка делатност јесте системски стваралачки рад који се предузима ради откривања нових знања, с циљем подизања општег цивилизацијског нивоа друштва и коришћења тих знања у свим областима друштвеног развоја“.

С обзиром на наведено, а имајући у виду питање да ли је за спровођење и реализацију Пројекта дефинисања параметара и критеријума за оцену квалитета полутки свиња, у којем би учествовали еминентни професори Технолошког факултета у Новом Саду (који би био носилац целог пројекта), Пољопривредног факултета у Земуну, стручњаци Института за прехранбене технологије у Новом Саду, Института за сточарство Земун, стручњаци Института за прехранбене технологије у Новом Саду, Института за примену науке у пољопривреди из Београда и Института за хигијену и технологију меса из Београда, и чије би услуге истраживања биле значајне за израду предлога Правилника о квалитету закланих свиња и категоризацији свињског меса, који је у надлежности Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду, Министарство финансија је мишљења да је у конкретном случају у вези са спровођењем наведеног научноис-

траживачког пројекта потребно прибавити мишљење ресорног министарства у чијој надлежности су прописи који уређују систем научноистраживачке делатности, да ли се спровођење наведеног пројекта може, у смислу тих прописа, сматрати научноистраживачком делатношћу, од чега зависи да ли се предметна набавка услуга може вршити без примене Закона о јавним набавкама у складу са чланом 98. тачка 9) Закона о јавним набавкама.

4. Примена члана 98. тачка 3) Закона о јавним набавкама везано за јавну набавку услуге информисање путем ТВ медија и информисање путем радија

(*Мишљење Министарства финансија*, бр. 011-00-000171/2008-27 од 23.4.2008. год.)

Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03–др. закон, 55/04 и 101/05–др. закон), у делу Набавка услуга, члан 98, таксативно су утврђене услуге на које се овај закон не примењује.

Према одредби члана 98. тачка 3) овог закона утврђено је да се одредбе овог закона не односе на куповину, развој, продукцију или копродукцију радио и телевизијског програма или времена за емитовање програма.

Чланом 97. Закона о јавним набавкама утврђено је да су предмет уговора о јавним набавкама услуга, услуге наведене у Анексима I А и I Б који су саставни део овог закона, што значи да се на набавке услуга наведених у тим анексима примењују процедуре Закона о јавним набавкама. Наиме, у Анексу I А број категорије 13. одређене су рекламне услуге, као услуге које су предмет уговора о јавним набавкама услуга, за чију набавку се спроводе процедуре овог закона.

Из наведеног произлази да ако се врши набавка услуга продукције или копродукције радио и телевизијског програма или вре-

мена за емитовање програма, Закон о јавним набавкама се не примењује, сходно одредби члана 98. тачка 3).

Ако се врши набавка услуга које по својој природи и суштини имају карактер и представљају огласне поруке–рекламе које се, у смислу прописа којима се уређује област радиодифузије, сматрају промотивним порукама које имају за циљ да представе и скрену пажњу на одређени производ, услугу или фирму, односно да наведу потрошаче да користе, односно купе дотични производ или услугу, у том случају се, у складу са чланом 97. Закона о јавним набавкама и Анексом I А, број категорије 13. процедуре Закона о јавним набавкама примењују.

Такође, Министарство финансија указује да је за давање мишљење шта се сматра услугама продукције и копродукције, а шта услугама реклама–огласним порукама надлежно ресорно министарство у чијем делокругу рада је област радиодифузије, сходно Закону о министарствима.

5. Да ли комисија за јавну набавку у рестриктивном поступку (прва фаза рестриктивног поступка) треба да установљава квалификацију подносиоцу захтева који није доставио пријаву у року одређеном за достављање пријава, односно који је доставио пријаву али није испунио услов за квалификацију, те накнадно доставља пријаву и да ли је потребно извршити проверу квалификованих понуђача, као и да ли обрасце за проверу треба доставити како квалификованим понуђачима тако и понуђачима који се нису квалификовали?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 011-00-149/2008-27 од 15.3.2008. год.)

1. Према Закону о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 39/02, 43/03–др. закон, 55/04 и 101/05–др. закон) рестриктивни поступак је поступак у којем у првој фази наручилац признаје квалификацију понуђачима на основу претходно одређених квалифика-

ционих захтева, док у другој фази позива све кандидате којима је признао квалификацију да даје понуду.

Рестриктивни поступак се примењује само у случају када су предмет јавне набавке таква добра, услуге или грађевински радови који, с обзиром на техничку, кадровску и финансијску оспособљеност, могу бити испоручени, пружени, односно изведени само од стране малог броја понуђача.

Наручилац може применити прву фазу рестриктивног поступка и у случају када јавну набавку није могуће унапред планирати са становишта обима и времена и која се може одмах реализовати, а која се не спроводи према посебним захтевима наручиоца, већ у складу са тржишним условима.

У рестриктивном поступку наручилац бира најповољнију понуду после спроведеног квалификационог поступка у првој фази.

У квалификационом поступку наручилац је дужан да обезбеди да различити понуђачи могу у било којем моменту затражити да се установи њихова квалификација за учествовање.

Квалификациони поступак може се одвијати кроз више фаза квалификације и мора бити постављен на недискриминаторским критеријумима и условима, унапред установљеним од стране наручиоца. Наручилац може критеријуме и услове по потреби ажурирати.

На захтев сваког заинтересованог добављача и пружаоца услуга, критеријуми и услови морају бити доступни, а наручилац је дужан и да га обавести о њиховом ажурирању. Ако наручилац ажурира критеријуме и услове дужан је да одреди критеријуме и услове који нису дискриминаторски за понуђаче.

Из свега наведеног произилази да наручилац треба да установљава квалификацију подносиоцу захтева који није доставио пријаву у року одређеном за достављање пријава, односно који је доставио пријаву али није испунио услов за квалификацију, те накнадно доставља пријаву. Такође, Министарство финансија указује да установљавање нове листе квалификованих понуђача

не може бити од утицаја на другу фазу рестриктивног поступка који је у току, већ се нова листа квалификованих понуђача може користити у новом поступку јавне набавке.

2. У вези са питањем да ли треба извршити проверу кандидата који су на листи кандидата установљеној 2006. године са роком важења од три године достављањем образаца за установљавање квалификације из прве фазе рестриктивног поступка и да ли се ти обрасци достављају кандидатима на листи или и понуђачима који се нису квалификовали, Министарство финансија је мишљења да наручилац може извршити проверу кандидата који су на овој листи, али не и проверу понуђача који из неких разлога нису испуњавали услов да се нађу на листи квалификованих понуђача. Такви понуђачи, уколико су у међувремену испунили услове за квалификацију, могу да поднесу захтев за установљавање квалификације за учествовање у поступку јавне набавке.

ПОДСЕТНИК

ФИНАНСИЈСКИ ПРОПИСИ ДОНЕТИ У ЈУНУ МЕСЕЦУ 2008. ГОДИНЕ

ПРАВИЛНИЦИ

- Правилник о изменама Правилника о
Контном оквиру и садржини рачуна у
Контном оквиру за банке *Сл. гласник РС, бр. 57 од 3. јуна 2008.*
- Правилник о изменама и допунама
Правилника о Контном оквиру и
садржини рачуна у Контном оквиру за
Народну банку Србије *Сл. гласник РС, бр. 57 од 3. јуна 2008.*

УПУТСТВА

- Упутство о изменама и допунама *Сл. гласник РС, бр. 57 од 3. јуна 2008.*
- Упутства о обавези и начину
прикупљања, обраде и достављања
података о стању и структури пласмана,
потраживања и обавеза банака
- Упутство о извештајима банака у вези *Сл. гласник РС, бр. 59 од 11. јуна 2008.*
с показатељем адекватности капитала,
капиталним захтевима и књигом
трговања банке
- Упутство о извештајима банака *Сл. гласник РС, бр. 59 од 11. јуна 2008.*
- Упутство о изменама Упутства за
спровођење Одлуке о условима и
начину обављања платног промета са
иностранством *Сл. гласник РС, бр. 61 од 20. јуна 2008.*

ОДЛУКЕ

- Одлука о измени Одлуке о спољној
ревизији банака *Сл. гласник РС, бр. 59 од 11. јуна 2008.*
- Одлука о измени Одлуке о условима
отварања и начину вођења рачуна
нерезидената *Сл. гласник РС, бр. 61 од 20. јуна 2008.*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

336

БИЛТЕН: службена објашњења и стручна
мишљења за примену финансијских прописа,
главни уредник мр Јанко Гузијан. – Год.32,бр.
1 / 2 (1992) – . – Београд: Министарство
финансија Републике Србије,
1992-. – 20 цм

Месечно. –
ISSN 0354-3242 = Билтен, службена
објашњења и стручна мишљења за примену
финансијских прописа
COBISS. SR-ID 43429132